

gemeente
beverwijk

Programma gezonde leefomgeving IJmond

2021-2025

Opgesteld door gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen.
Geadviseerd door GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond.

Inhoud

Samenvatting	4
Opbouw van het programma.....	5
Leeswijzer	7
Inleiding.....	8
1 De achtergrond.....	1
1.1 Het programma: de aanleiding.....	2
1.2 Gezondheid centraal	2
1.3 Relatie met andere beleidsdoelen	2
1.4 Programma aanpak	3
1.5 Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (GCN).....	4
1.6 Structuur en samenwerking	6
1.7 Samenhang met andere programma's.....	6
2 Industrie en bedrijvigheid	8
2.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn	10
2.2 Activiteiten die in uitvoering zijn.....	11
2.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden	11
2.4 Industrie en bedrijvigheid: uitleg per maatregel	12
3 Woon- en leefomgeving.....	14
3.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn	16
3.2 Activiteiten die in uitvoering zijn.....	16
3.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden	17
3.4 Woon- en leefomgeving: uitleg per maatregel.....	19
4 Mobiliteit	26
4.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn	29
4.2 Activiteiten die in uitvoering zijn.....	30
4.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden	31

4.4 Mobiliteit: uitleg per maatregel	32
5 Scheepvaart	37
5.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn	40
5.2 Activiteiten die nu in uitvoering zijn	41
5.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden	41
5.4 Scheepvaart: uitleg per maatregel.....	42
6 Tata Steel	44
6.1 Activiteiten die in uitvoering zijn.....	47
6.2 Tata steel: uitleg per maatregel	48
7 Provincie Noord-Holland.....	51
7.1 Provincie Noord-Holland: uitleg per maatregel	55
8 Gebiedsgerichte aanpak in het kader van Schone lucht akkoord	59
9 Monitoring en evaluatie.....	62
Bijlage 1	64

Samenvatting

De gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk (hierna IJmond gemeenten), geadviseerd door GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond), zetten in nauw overleg in op een gezamenlijk programma dat zich richt op gezondheid door het verbeteren van de gezonde leefomgeving. Door samen te werken, als één overheid, kunnen stappen worden gezet om samen met de inwoners en de bedrijven in de IJmond werk te maken van een gezonde en leefbare omgeving. In dat kader is het Programma Tata Steel 2024-2030 door de IJmond Gemeenten en Provincie Noord-Holland vastgesteld. Ook is een apart hoofdstuk t.a.v. Tata Steel opgenomen in dit Programma. Tata Steel is echter niet de enige bron in de IJmond. Er vinden ook emissies naar de lucht plaats als gevolg van wegverkeer, overige bedrijven, scheepvaart en consumenten/woonomgeving. De bijdragen van deze bronnen zijn ten opzichte van de emissies van Tata Steel significant, daarom is het van belang om ook voor deze bronnen een extra inspanning te leveren om de gezondheid in de IJmond te verbeteren. Dit programma zet daarom in op bredere mogelijkheden om de gezondheid in de IJmond te verbeteren, door te richten op intensivering van beleid en maatregelen binnen gemeentelijke bevoegdheden op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

Opbouw van het programma

Het programma is opgebouwd uit 6 thema's waarin voor een periode van vier jaar extra acties en impulsen op reeds lopende programma's ter verbetering van de gezondheid en luchtkwaliteit zijn opgenomen. Het betreft inspanningen bij de overige bedrijven in de IJmond, het wegverkeer, de scheepvaart, de bebouwde (woon) omgeving en Tata Steel. Een extra hoofdstuk is gewijd aan de acties die voortkomen uit de gebiedsgerichte aanpak in het kader van het Schone Luchtakkoord dat begin 2020 door alle IJmond gemeenten en provincie Noord-Holland is ondertekend.

Het is van belang te benadrukken dat dit programma niet op zichzelf staat. Verbeteren van de luchtkwaliteit is nauw verweven met andere beleidsdoelen zoals het Klimaatakkoord, de stikstofaanpak, lokale- en regionale verkeer- en vervoersplannen en de regionale energiestrategie.

Bedrijven

In dit hoofdstuk staan acties beschreven die er toe moeten leiden dat emissies bij bedrijven¹ worden teruggebracht en in het bijzonder de emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen. Aanscherpen van vergunningen waar mogelijk en intensiveren van toezicht zijn de belangrijkste acties in dit hoofdstuk.

Woon- en leefomgeving

In de Omgevingswet krijgt gezondheid een prominente rol. In samenhang met het in werking treden van de Omgevingswet wordt voorgesteld om beleid op te stellen en een pilot uit te voeren zodat gezondheid een vaste

plek kan krijgen in de ruimtelijke ordening. Hiermee kan de leefomgeving gezonder worden gemaakt door bij iedere ruimtelijk beoordelingsplan, gezondheid mee te wegen en de omgeving zo in te richten dat deze de gezondheid niet alleen beschermt, maar juist bevordert en mensen uitnodigt tot gezond gedrag. Dit is belangrijk, omdat wanneer er wordt voldaan aan gezondheidsnormen, nog steeds gezondheidsschade kan optreden.

Daarnaast wordt voorgesteld om burgers met open haarden en houtkachels intensiever voor te lichten over de wijze van stoken in relatie tot weersomstandigheden.

Mobiliteit

Zowel provincie Noord-Holland als de IJmondgemeenten hebben programma's opgezet om de automobilititeit terug te dringen, door het stimuleren van alternatieven zoals fiets en OV gebruik. Daarnaast wordt ingezet op het toepassen van schonere brandstoffen. In dit hoofdstuk zijn dan ook legio reeds lopende projecten beschreven die de komende jaren kunnen worden geïntensiveerd.

Scheepvaart

Een aantal havens in de IJmond zijn inmiddels voorzien van walstroom. Met name de binnenvaart en visserij maken hier gebruik van. Voor zeeschepen (bulk-, container- en cruisevaart) is er geen wereldwijde standaard voor walstroom. Ten aanzien van de scheepvaart wordt ingezet op schone brandstoffen, verkenning met havenbedrijven voor differentiatie van

¹ Hieronder vallen alle bedrijven in de IJmond met uitzondering van de bedrijven genoemd in bijlage 1.

havengelden (vuile schepen betalen meer havengeld), mogelijke regulering via havenverordeningen en het intensiveren van walstroomvoorzieningen.

Tata Steel

De IJmondgemeenten zijn niet het bevoegd gezag (de vergunningverlenende instantie) voor Tata Steel. Echter, via samenwerking en lobby én het wettelijk adviseurschap op de vergunningen, kunnen de gemeenten wel invloed uitoefenen. De maatregelen genoemd in dit programma komen voor een aanzienlijk deel overeen met het Programma Tata Steel 2024-2030. Gezien het belang en de recente ontwikkelingen hebben wij er voor gekozen om de activiteiten van de IJmondgemeenten via een apart thema uiteen te zetten.

Leeswijzer

Na de inleiding beschrijft hoofdstuk 1 de achtergrond van dit programma: de aanleiding, de link met het thema gezondheid, een terugblik op de door de IJmondgemeenten opgestelde Visie Luchtkwaliteit 2017-2021 en de relatie met andere beleidsdoelen. Ook lichten we toe waarom voor een programma gekozen is en geven we een toelichting op de grootschalige concentratie kaarten (GCN).

In hoofdstuk 2 tot en met 5 kunt u lezen welke concrete maatregelen en projecten de IJmondgemeenten in het programma hebben opgenomen. De mogelijke maatregelen en projecten zijn ingedeeld naar thema. Per thema vindt u een tabel met daarin overzichtelijk opgenomen de impulsen die per thema zijn en worden gegeven om te komen tot een verbetering van een gezonde leefomgeving. De tabel wordt gevolgd door een uitgebreidere tekstuele toelichting per maatregel/project.

In hoofdstuk 6 krijgt u een overzicht van de maatregelen en acties die de IJmond gemeenten nemen ten aanzien van het staalbedrijf Tata Steel. Een deel van deze acties zijn reeds opgenomen in het Programma Tata Steel.

In hoofdstuk 7 krijgt u een kort overzicht van beleidsintenties en programma's die de provincie Noord-Holland uitvoert en die daarmee een positieve bijdrage leveren aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Ook lichten we de rol toe die Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) heeft in onze regio. Het hoofdstuk maakt geen onderdeel uit van de formele context van het programma gezonde leefomgeving IJmond.

In hoofdstuk 8 leest u over het Schone Lucht Akkoord (SLA) en de relatie daarvan tot dit programma, waarna we in hoofdstuk 9 beschrijven hoe monitoring en diverse onderzoeken een plaats krijgen in dit programma.

Inleiding

In de IJmond is de aandacht voor een gezonde leefomgeving nog nooit zo groot geweest als nu. De IJmond is een milieu belast gebied waar overheden met verschillende aanpakken en beleid een positieve bijdrage willen leveren aan de gezonde leefomgeving. Toenemende bezorgdheid over gezondheid en leefbaarheid, in relatie tot de luchtkwaliteit in de IJmond, vragen om een actieve overheid die maatregelen treft om de leefomgeving gezonder te maken. Dit maakt dat de IJmondgemeenten inzetten op een gezamenlijk programma die zich richt op een gezonde leefomgeving. Dit programma is opgesteld in nauw overleg met provincie Noord-Holland, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond, zodat we elkaar kunnen versterken waar er raakvlakken zijn.

Door samen te werken op dit thema, als één overheid, kunnen stappen worden gezet om samen met onze inwoners en bedrijven werk te maken van een gezonde en leefbare IJmond. Een van de resultaten van die samenwerking is het Programma Tata Steel 2020-2050. Daarnaast werken partijen intensief samen op het gebied van onderzoek en monitoring. Voorbeelden hiervan zijn de opdracht aan het RIVM om een meerjarig gezondheidsonderzoek uit te voeren en het beheer van het luchtmeetnet in de IJmond.

Naast het voornoemde programma Tata Steel is het initiatief genomen om onderliggend programma op te stellen waarin we de acties voor de komende jaren uitwerken voor de overige bronnen, zoals emissies van wegverkeer, industrie, scheepvaart en woonomgeving. Naast de emissies van Tata Steel is het van belang om ook deze bronnen actief te monitoren en te komen met maatregelen die bijdragen aan

verbetering van de leefomgeving in de IJmond. Dit geactualiseerde programma richt zich op het uitvoeren van concrete maatregelen voor het restant van de programmaperiode van ca. 1,5 jaar waarbij de thema's gezonde leefomgeving en het toewerken naar het behalen van WHO advieswaarden in 2030 centraal staan. Dit betreft de WHO normen die in 2005 door de WHO zijn gepubliceerd. Het programma bevat een pakket aan maatregelen waar de IJmondgemeenten in de meeste gevallen direct invloed op hebben.

Uit de evaluatie blijkt dat er meerwaarde behaald kan worden door niet uitsluitend in te zetten op gezondheidswinst via luchtkwaliteitsverbetering, maar ook geluid-, stof- en geuremissies mee te wegen. Dat kan bijvoorbeeld door deze aspecten mee te wegen bij het opstellen van de omgevingsplannen. ODIJ kan gemeenten adviseren over het meewegen van lucht, geur en geluidsemissies bij het opstellen van de omgevingsplannen. Dit is een toevoeging aan het programma. Verder gebruiken we de resterende programmaperiode om als regio met elkaar in gesprek te gaan en te verkennen hoe en of een eventueel vervolg op dit programma een bredere kijk op gezondheid behoeft. Het gevolg van deze toevoegingen is dat het programma hernoemd wordt naar 'Programma Gezonde Leefomgeving IJmond'.

1

De achtergrond

In dit hoofdstuk schetsen we de achtergrond en aanleiding van dit programma, evalueren we de door de IJmondgemeenten, opgestelde lopende Visie Luchtkwaliteit 2017-2021 en gaan we verder in op de opzet van dit programma en de samenhang met ander beleid dat zich richt op verbetering van gezondheid en luchtkwaliteit.

1.1 Het programma: de aanleiding

“Schone lucht is van levensbelang, voor iedereen. Luchtverontreiniging behoort tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid, in dezelfde orde van grote als overgewicht. Gemiddeld leven Nederlanders door luchtverontreiniging 9 maanden korter en jaarlijks overlijden circa 11.000 mensen vroegtijdig als gevolg van blootstelling aan luchtverontreiniging.”

Met deze inleiding begint het “Schone Lucht Akkoord” (SLA) dat op 13 januari 2020 door staatssecretaris Van Veldhoven is opgezet en ondertekend door 9 provincies en 46 gemeenten, waaronder de provincie Noord-Holland, gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen. En niet voor niets.

Gemeenten en provincie maken zich zorgen over de luchtkwaliteit in de IJmond en de gezondheid van haar inwoners. Met de ondertekening van het akkoord hebben partijen zich verbonden aan het streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in de IJmond te realiseren en waarbij wordt toegewerkt naar de WHO advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in 2030. Dit betreft de nieuwe WHO normen die in september 2021 door de WHO zijn gepubliceerd. Om deze zeer ambitieuze waarden te behalen moet worden onderzocht welke aanvullende stappen nodig zijn voor de IJmond mogelijk om deze te behalen. Naast het behalen van de WHO advieswaarden willen partijen ook een gezondere leefomgeving realiseren. Een leefomgeving met

minder hinder, minder zeer zorgwekkende stoffen, een gezondere leefstijl en betrokkenheid van en communicatie met bewoners. En daarmee moet in de IJmond de balans doorslaan naar een betere luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving.

1.2 Gezondheid centraal

Concentraties luchtverontreiniging leiden tot schade aan de gezondheid. Zelfs ook onder de Europese grenswaarden en onder de WHO advieswaarden heeft luchtverontreiniging nog gezondheidseffecten. Gezondheid en gezonde leefomgeving is dan ook het belangrijkste uitgangspunt van dit programma. Met het uitgevoerde milieubeleid en het stelsel van milieuwetgeving is in Nederland in de afgelopen 30 jaar veel milieuwinst geboekt, maar er is nog veel te verbeteren. Aandacht voor aspecten als hinder, bezorgdheid, communicatie en mogelijkheden om de gezondheid te verbeteren, maken deel uit van dit programma. Voor een verbinding tussen gezondheid, milieu en ruimte is in ieder geval een brede definitie van gezondheid nodig. Een definitie die zich verbreed van gezondheidsbescherming naar gezondheidsbevordering en leefstijl, met positieve gezondheid als insteek.

Gezondheidsaspecten worden daarom integraal meegenomen in de thema's van dit programma. Gezondheid integraal in plaats van sectoraal meenemen in beleid is een uitdaging in toekomstig beleid. Met dit programma leggen we daarvoor een basis.

1.3 Relatie met andere beleidsdoelen

Dit programma staat niet op zichzelf. De initiatieven en de acties zijn nauw verweven met andere beleidsdoelen. Zo zorgen het Klimaatakkoord, de stikstofaanpak, lokale verkeer- en vervoersplannen, de regionale energiestrategie en verduurzaming van mobiliteit ook voor

gezondheidswinst door schonere lucht. De IJmond gemeenten hebben ambities geformuleerd op deze thema's en deze worden de komende jaren tot uitvoering gebracht.

Om de vier jaar stellen de IJmondgemeenten een actieplan "geluid" op waarin maatregelen zijn uitgewerkt voor het terugbrengen van geluidsemissies. In 2024 zijn per gemeenten de actieplannen vastgesteld. Maatregelen die zich specifiek richten op verkeerslawaaï zullen lokaal eveneens effecten hebben op het verbeteren van gezondheid en luchtkwaliteit. Maatregelen om het verkeerslawaaï te verminderen op het niveau van de bron gaan vaak samen met winst op het gebied van luchtkwaliteit (en omgekeerd), ook kunnen gezondheidsaspecten daarbij integraal worden meegenomen. Voorbeelden van maatregelen zijn geluidsschermen, maatregelen aan industriële bronnen zoals geluidsdempers en geluidsarm asfalt. Deze actieplannen zijn o.a. te vinden op <https://www.odijmond.nl/thema's/geluid/actieplan-geluid/>.

Een gezonde fysieke leefomgeving is onlosmakelijk verbonden met ruimtelijke ordening en bestaat uit twee pijlers: gezondheidsbevordering (fysiek en sociaal) en gezondheidsbescherming (fysiek).

De IJmond kent ook een dilemma tussen economische ontwikkelingen en het verbeteren van de leefomgeving. De milieuruimte is zeer beperkt. Er zijn diverse ambities zoals de groei van de maakindustrie waarbij ook verkeer- en scheepvaartbewegingen zullen toenemen, het ontwikkelen van een haventerreinen op de plek van de Averijhaven, de tweede grote zeesluis die binnenkort in gebruik wordt genomen en de ontwikkeling van de IJmond als energy hub. Dit kunnen bijtende ambities zijn die zorgvuldig in het beleid van de gemeenten en provincie moeten worden afgewogen en

vragen om een duurzame ontwikkeling om te voorkomen dat effecten van nu te nemen maatregelen te niet worden gedaan.

Dit dilemma komt aan de orde bij het opstellen van de Omgevingsvisies binnen de gemeenten. In het kader van de Omgevingswet krijgen de gemeentelijke overheden meer bestuurlijke afwegingsruimte bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De IJmondgemeenten werken op dit moment aan de contouren voor het opstellen van een Omgevingsvisie voor hun gemeente. Deze gaat andere in op de samenhang tussen ruimte, milieu, water, verkeer en vervoer. Voor een gezonde Omgevingsvisie is het van belang dat gemeenten in hun afweging expliciet aandacht besteden aan gezondheid in relatie tot luchtkwaliteit, economie en een gezonde leefomgeving in het algemeen en dit regionaal met elkaar afstemmen. Er kunnen voor verschillende gebieden andere ambities gelden of er kan prioriteit gegeven worden aan bepaalde gebieden waar gezondheid een belangrijk aandachtspunt is.

1.4 Programma aanpak

In dit programma formuleren de IJmondgemeenten maatregelen die leiden tot een gezondere leefomgeving en een betere luchtkwaliteit. Het programma richt zich vooral op de stoffen stikstofdioxide en fijnstof (PM10 en PM2,5). De bronnen van PM10 en PM2,5 komen in grote mate overeen; industrie, landbouw en verkeer. Om deze reden zullen de maatregelen gericht op PM10 ook een gunstig effect hebben op de afname van PM2,5. Het gaat hier om maatregelen waar de gemeenten direct of indirect invloed op kunnen uitoefenen, omdat ze bijvoorbeeld bevoegd gezag zijn of de uitvoerende partij. Bij maatregelen waar de gemeenten dit niet zijn, is er sprake van bijvoorbeeld een lobby-aanpak of overleg met andere partijen zoals provincie en het Rijk. Vanwege de complexiteit in de samenhang van

de maatregelen, willen de IJmondgemeenten de uitvoering en coördinatie van de maatregelen en projecten volgens een programma aanpak vormgeven.

1.5 Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (GCN)

Om gerichte beleidsmaatregelen te nemen is het van belang om de bron van de luchtverontreiniging en de blootstelling hieraan lokaal te achterhalen. De immissie (wat zit er in de lucht die je inademt) is niet hetzelfde als de uitstoot (emissie). De emissie betreft de uitstoot vanuit een bron, bijvoorbeeld een bedrijf of een auto. De immissie betreft de concentratie op leefniveau, in de lucht die wij inademen. Die laatste is afkomstig van een veelheid aan bronnen, veraf en dichtbij. Hierin kunnen reacties tussen de verschillende stoffen hebben plaatsgevonden.

RIVM monitoring

Lokaal wordt de luchtkwaliteit gemeten. Metingen worden verricht om de ontwikkeling van de luchtkwaliteit te volgen, de bijdrage van lokale bronnen te kunnen volgen en om te kunnen toetsen aan grens- en streefwaarden. Jaarlijks monitort het RIVM voor het hele land honderden rekenpunten die geijkt worden met tientallen meetpunten voor de luchtkwaliteit. Die gegevens worden gebruikt bij het samenstellen van de Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (GCN) voor alle wettelijk genormeerde componenten (o.a. PM10 +PM2.5, NOx). Om GCN kaarten te kunnen maken is informatie beschikbaar over de uitstoot en karakteristieken van alle bronnen in binnen- en buitenland wat resulteert in de concentratiebijdrage van luchtverontreiniging voor elke vierkante kilometer in Nederland. Deze worden jaarlijks door het RIVM opgesteld en geven een beeld van de concentratie van de belangrijkste componenten van luchtverontreiniging in Nederland op een schaal van 1x1 km.

Uitstoot en concentratie Beverwijk

De luchtkwaliteit in de IJmond is opgebouwd uit het fijn stof van de lokale bronnen, de rest van Nederland en het buitenland. In deze paragraaf wordt vooral naar de uitstoot (emissie en immissie) van de lokale bronnen gekeken. Voor het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit zijn is de lokale uitstoot het meest relevant aangezien de maatregelen hierop gericht zijn.

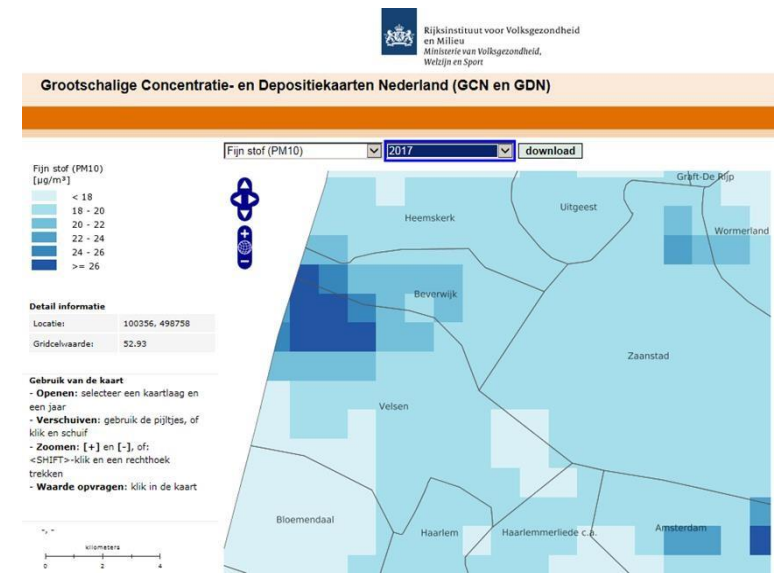
Echter, de achtergrondconcentratie (bronnen vanuit de rest van Nederland en het buitenland) bepaald de luchtkwaliteit in de IJmond voor een aanzienlijk deel. Op basis van de meetnetrapportage 2020 IJmond blijkt dat de achtergrondconcentratie circa 60% van de PM10 concentratie in Wijk aan Zee bepaald. Voor Beverwijk is het aandeel van de achtergrondconcentratie circa 75% van de PM10 concentratie.

Op basis van de data van het RIVM uit 2016 is de bijdrage aan uitstoot en concentratie van de meest relevante bronnen (GCN-sector) voor bijvoorbeeld de gemeente Beverwijk berekend en op kaart gezet door GGD Amsterdam voor de Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid, in samenwerking met GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond. Het RIVM stelt, vanaf najaar 2018, de voor de blootstelling belangrijkste bronbijdragen per gemeente via hun eigen GCN-website beschikbaar. De sectorale bijdrage (=bronbijdrage) aan de concentratie geeft niet alleen de bijdrage uit de gemeente (of het km² vakje zelf), maar van alle bijdragen uit Nederland. Hoe 'unieker' de bron, hoe duidelijker de koppeling is tussen uitstoot en lokaal verhoogde concentraties. Als men exact wil weten wat de

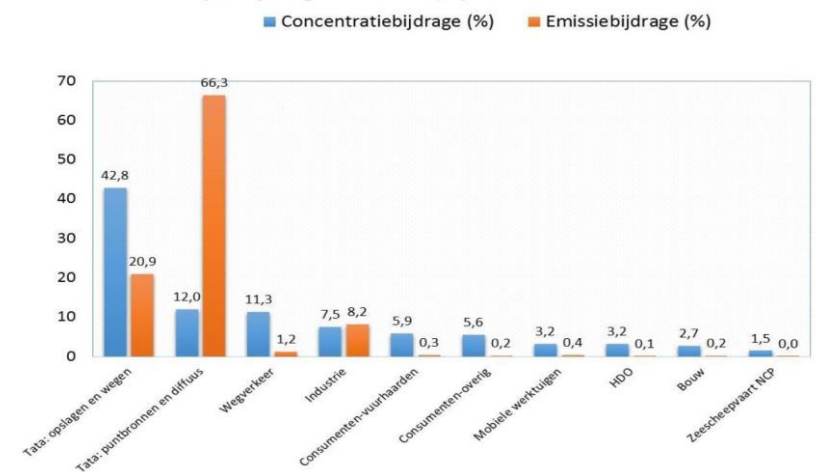
bijdrage is van een lokale bron aan de concentratie, dan moeten hiervoor aparte modelberekeningen worden uitgevoerd.

Primair fijnstof ontstaat door wrijving. Denk bijvoorbeeld aan het malen van stoffen in de industrie door mengvoeder- of chemiebedrijven, verbranding van fossiele brandstoffen als kolen, olie en gas. Dit primair fijnstof komt rechtstreeks als stofdeeltjes in de lucht. De lokale uitstoot van primair fijnstof wordt in de gemeente, gemiddeld, voor ruim de helft bepaald door de uitstoot van Tata Steel. Het merendeel is het gevolg van opwaaierend stof van opslag en wegen. De emissies uit schoorstenen en fabriekshallen (puntbronnen en diffuus) dragen minder bij aan de PM10 concentratie in Beverwijk omdat deze emissies door de grotere uitworphoogte over een groter gebied verspreid worden.

Wegverkeer is, volgens de destijds in de rapportage gemaakte berekening, verantwoordelijk voor ruim 1% van de lokale emissie van PM10 in de gemeente Beverwijk, maar de impact op leefniveau (immissie) is 10% van de concentratie afkomstig van lokale bronnen. Dit is een gevolg van de lage uitworphoogte en van verkeer waardoor de uitstoot eerder in de leefomgeving terecht komt. Overige industrie staat in de gemeente Beverwijk op de vierde en consumenten-vuurhaarden (houtstook) op de vijfde plaats voor wat betreft de bijdrage aan de PM10 concentratie.

Beverwijk, bijdrage bronnen (%) aan PM10 concentratie en emissie

Bovenstaande figuren geven een overzicht van de relatieve bijdrage aan de emissie en concentratie van verschillende bronnen in Beverwijk. De emissie betreft de uitstoot vanuit een bron, bijvoorbeeld een bedrijf of een auto. De immissie betreft de concentratie op leefniveau, in de lucht die wij inademen. Die laatste is afkomstig van een veelheid aan bronnen, veraf en dichtbij.

De term relatieve emissie betekent dat er enkel is gekeken naar de uitstoot van lokale bronnen; de achtergrondconcentratie (uitstoot rest van Nederland en buitenland) is hierin niet meegenomen. Bijna 90% van de lokale PM10 emissie is volgens de hier gebruikte rekenmethode afkomstig van Tata Steel: twee derde als gevolg van puntbronnen en diffuus (verbrandings- en procesemissies) en zo'n 20% als gevolg van opwaaiend stof (opslagen en wegen). Basismetaal Tata draagt in totaal 2,9 µg/m³ bij aan de PM10 concentratie in Beverwijk, ofwel 55% van de primaire PM10 immissie afkomstig van alle lokale bronnen.

1.6 Structuur en samenwerking

Uit de evaluatie van het programma blijkt dat het bestaan van het Programma gezonde leefomgeving (PGL) en de maatregelen (en vertaling naar de eigen gemeentelijke programma's en projecten) op een aantal vlakken onderbelicht is gebleven. Het primaat van diverse maatregelen ligt vaak niet in het PGL, maar in andere (lokale) programma's met een andere dynamiek en/of programmering. Gezondheid is nog niet altijd opgenomen als afwegingskader bij gemeentelijke projecten maar is vaak wel een afgeleide doelstelling. De samenhang met andere programma's die relatie leggen met gezondheid (en waarbij het primaat, uitvoering en monitoring bij de gemeenten liggen), moet in samenhang worden beschouwd en gemonitord. Dit is ook de conclusie vanuit het OVV-rapport. Alle relevante

programma's moeten gezamenlijk bijdragen aan de doestelling van het PGL. Van belang is of de optelsom van maatregelen uit (gemeentelijke) programma's en het PGL dan voldoende zijn om leefomgeving gezonder te maken. Met andere woorden; er is een meer integrale aanpak nodig.

1.7 Samenhang met andere programma's

Veel maatregelen (pijler Leefomgeving) kenmerken een brede definitie van (preventieve) gezondheid. Deze zijn vanuit gemeenten geborgd via lopende programma's en/of worden uitgewerkt via het nieuwe GALA-akkoord. Verbetering van de luchtkwaliteit is hierbij geen of slechts een afgeleide doelstelling. Ook hiervoor geldt dat de uitvoering en monitoring via die programma's verloopt, maar het PGL de resultaten hiervan in de rapportages meeweegt.

Lobbymaatregelen

De inzet op lobby benoemen we wel als aandachtspunt, maar inzet en monitoring verloopt via de gemeentelijke programmalijnen (met uitzondering van de lobby t.a.v. bijvoorbeeld de Richtlijn Luchtkwaliteit). Uit de recent uitgevoerde evaluatie van het programma blijkt dat veel maatregelen zijn uitgevoerd. Om nog meer gezondheidswinst te boeken zijn er ook meer ingrijpende, integrale maatregelen nodig. Deze maatregelen liggen voor een deel binnen de invloedssfeer van het Rijk en Provincie Noord Holland.

Zowel het Rijk (lucht) als Provincie (geluid) hebben recent aangegeven met de IJmond in gesprek te willen gaan om te komen tot een pakket aan maatregelen ter verbetering van de leefomgevingskwaliteit. Dit gesprek kan het beste worden vormgegeven via een apart traject, waar de IJmond gemeenten zelf trekker van zijn. Hierdoor wordt binnen het programma de focus op de uit toe voeren (lokale) maatregelen gehouden. Een

uitzondering geldt voor de lobby t.a.v. bijvoorbeeld de Richtlijn Luchtkwaliteit).

2

Industrie en bedrijvigheid

De regio IJmond is een uniek gebied in Nederland waar het spanningsveld tussen leefbaarheid en economische ontwikkeling dagelijks wordt ervaren. De aanwezige (zware) industrie², mobiliteit, scheepvaart en luchtvaart vragen elk om hun eigen fysieke- en milieuruimte in het gebied, en wedijveren met andere functies in hetzelfde gebied: wonen, werken, recreëren en verblijven. De uitdaging is om de balans te laten doorslaan naar verbeteren van de gezondheid, leefbaarheid en de luchtkwaliteit in de IJmond.

Naast Tata Steel zijn, geconcentreerd op de verschillende bedrijventerreinen in de IJmond veel bedrijven die eveneens een nadelig effect hebben op de luchtkwaliteit. Het betreft emissies van stookinstallaties, afzuigsystemen bij maakprocessen waarbij koolwaterstoffen vrijkomen en in voorkomende gevallen Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Indirect komen emissies vrij vanwege de aan- en afvoer van grondstoffen en eindproducten. Hoofdstuk 6 behandelt de acties van de IJmond Gemeenten ten aanzien van Tata Steel.

² Dit hoofdstuk richt zich op alle bedrijven in de IJmond met uitzondering van de bedrijven genoemd in bijlage 1.

2.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
1	Onderzoek naar mogelijkheden om gezondheidsparagraaf op te nemen in datarapportages luchtkwaliteit IJmond. In 2023 heeft GGD KL een gezondheidskundige oplegger geschreven bij het datarapport luchtkwaliteit. In 2024 zal in de data rapportage meer gezondheidskundige duiding gegeven worden.	Paragraaf in datarapport vanaf 2021	ODIJmond	Provincie Noord- Holland, GGD	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
2	Intensiveren van stimulering verbetering stookgedrag bedrijven door inzet datalogger	Informatie moet worden opgehaald. Op welke manier gaan wij intensiveren?	ODIJmond	Bedrijfsleven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
3	Intensivering toezicht op onderhoud en keuring stookinstallaties bij industrie en bedrijven	Aanschrijven alle bedrijven in bedrijvenbestand met stookinstallatie van > 100 KW. Benodigde keuringen zijn bij alle bedrijven uitgevoerd.	ODIJmond	Bedrijfsleven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
4	Intensiveren van controles op het treffen van energiebesparende maatregelen in het bijzonder op erkende maatregelen bij stookinstallaties	Erkende maatregelen toegepast op stookinstallaties	ODIJmond	Bedrijfsleven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer

2.2 Activiteiten die in uitvoering zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
5	Intensiveren toezicht en handhaving bulkopslag op- en overslagbedrijven die onder bevoegdheid IJmondgemeenten vallen	Afname overlast dan wel klachten veroorzaakt door op- en overslagbedrijven	ODIJmond	IJmond gemeenten, GGD	Binnen gemeentelijke bevoegdheid
6	Actualiseren milieuvergunningen en scherp te vergunnen op de Best Beschikbare Technieken	Toepassen kennis verkregen via Pilot Industrie. Inventarisatie en actualisering bedrijven met impact op luchtkwaliteit	ODIJmond	IJmond gemeenten, GGD	Binnen gemeentelijke bevoegdheid
7	Intensiveren terugdringen van toepassing van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de industrie (onder bevoegdheid Gemeenten)	Uitvoeren van een inventarisatie van ZZS stoffen bij de industrie. in de jaren 2020-2021. Vervolgens wordt ingezet op minimalisering van de uitstoot van deze ZZS stoffen	ODIJmond	Bedrijfsleven, GGD	Binnen gemeentelijke bevoegdheid

2.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer

2.4 Industrie en bedrijvigheid: uitleg per maatregel

1. Onderzoek naar mogelijkheden om gezondheidsparagraaf op te nemen in datarapportages luchtkwaliteit IJmond

De trend is om in beleidsstukken en maatregelen integraler te kijken naar milieu- en gezondheidsaspecten. Ook in het datarapport Luchtkwaliteit IJmond gebeurt dit met de WHO advieswaarden, die sinds een aantal jaar in het rapport zijn opgenomen. De IJmond Gemeenten willen onderzoeken en in overleg gaan met partners om het meenemen van gezondheidsaspecten in het datarapport te bespreken. Deze kan dienen om de informatie uit het rapport te verduidelijken voor bewoners en bestuurders. Eventueel kan de paragraaf ook als aanvulling op of apart van het rapport indien het niet mogelijk is om gezondheid in 2021 integraal in het rapport op te nemen.

2. Intensiveren van stimulering verbetering stookgedrag bedrijven door inzet datalogger

In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn keuringsvoorschriften opgenomen ten aanzien van middelgrote en grote stookinstallaties. Deze stookinstallaties en gasleidingen moeten ééns per vier jaar worden gekeurd. Deze keuringen zijn nodig om de veiligheid en kwalitatief goede verbranding te verzekeren. Uit milieu-inspecties in de afgelopen jaren is gebleken dat deze keuringen regelmatig niet tijdig worden uitgevoerd. Recent is een project gestart waarbij alle bedrijven die vallen onder deze verplichting moeten aantonen te voldoen aan het wettelijke keuringsregime. Dit project is meteen bij aanvang van het programma gestart met een intensivering van de inzet van de datalogger bij bedrijven.

3. Intensivering toezicht op onderhoud en keuring stookinstallaties bij industrie en bedrijven

In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn keuringsvoorschriften opgenomen ten aanzien van middelgrote en grote stookinstallaties. Deze stookinstallaties en gasleidingen moeten ééns per vier jaar worden gekeurd. Deze keuringen zijn nodig om de veiligheid en kwalitatief goede verbranding te verzekeren. Uit milieu-inspecties in de afgelopen jaren is gebleken dat deze keuringen regelmatig niet tijdig worden uitgevoerd. Recent is een project gestart waarbij alle bedrijven die vallen onder deze verplichting moeten aantonen te voldoen aan het wettelijke keuringsregime. De verwachting is dat deze maatregel leidt tot een positieve uitwerking op (vermindering van) uitstoot van fijnstof en stikstofdioxiden door stookinstallaties. Met de aanvang van het programma zijn deze controles geïntensiveerd en zijn alle relevante stookinstallaties onder bevoegd gezag IJmond gecontroleerd. Continuering zal plaatsvinden als onderdeel van regulier toezicht.

4. Intensiveren van controles op het treffen van energiebesparende maatregelen in het bijzonder op erkende maatregelen bij stookinstallaties

Een onderdeel van milieu-inspecties is de controle op energiebesparende maatregelen (erkende maatregelen). Hierbij zijn eisen opgesteld ten aanzien van stookinstallaties waaronder de verplichting om een hoogrendementsketel toe te passen en gebruik te maken van een weersafhankelijke regeling en tijdschakelaar. De kern van deze maatregel is het intensiveren van deze controles om te komen tot schonere emissies naar de lucht en energie te besparen. In 2022 en 2023 is gestart met de inventarisering en de uitvoering van de intensivering van de controle op energiebesparende maatregelen. De verdere uitvoering is geborgd via het Energiebesparingsakkoord.

5. Intensiveren toezicht en handhaving bulkopslag op- en overslagbedrijven die onder bevoegdheid IJmondgemeenten vallen.

Naast Tata Steel zijn er in de IJmond diverse bedrijven die bulkgoederen op- en overslaan. Deze bedrijven kunnen stofoverlast veroorzaken. Deze bedrijven zijn meestal in de havengebieden. Een voorbeeld hiervan zijn de bedrijven gelegen aan Zuiderkade in Beverwijk waar activiteiten zijn met bulk op- en overslag. De komende jaren zal het toezicht op stofemissies bij deze bedrijven worden aangescherpt. Hinder door en blootstelling aan stof willen we zoveel als mogelijk verminderen, ook in verband met gezondheid. Deze maatregel is uitgevoerd door toezicht te intensiveren met drones, aanschaf en opleiding in gebruik van FLIR camera om diffuse emissies beter te kunnen detecteren voor handhaving en extra controle op tankstations met de FLIR camera om lekkages te vinden.

6. Actualiseren milieuvergunningen en scherp te vergunnen op de Best Beschikbare Technieken

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) is de doelstelling opgenomen om bij de nieuwe of geactualiseerde vergunningen die vanaf 2020 worden afgegeven, emissie-eisen op te nemen die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BBT-range liggen. Het begrip Beste Beschikbare Technieken (BBT) staat voor de meest doeltreffende methoden die technisch en economisch haalbaar zijn om emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu van een bedrijf te voorkomen. Het doel van deze maatregel is om te komen tot een geactualiseerd vergunningsbestand waardoor de negatieve effecten van het bedrijfsleven op de gezondheid en luchtkwaliteit verder wordt beperkt. De maatregel is in uitvoering, geborgd in geactualiseerd VTH-beleid en hieraan is personeel meegenomen door opleidingstraject. Uit inventarisatie blijkt dat bedrijven waar ODIJ de VTH-taken uitvoert onder algemene regels vallen (en

geen individuele vergunningen); toch blijft scherper vergunnen relevant vanuit wettelijk adviseurschap Tata Steel

7. Intensiveren terugdringen van toepassing van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de industrie (onder bevoegdheid Gemeenten)

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. Dit kan zijn omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren en/of zich in de voedselketen ophopen. In 2021 wordt verder gegaan met het verkrijgen van inzicht in de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Voor de provinciale bedrijven zal dit jaar nadat vorige jaar de emissies in kaart zijn gebracht, een begin gemaakt worden met het vastleggen van de verplichte reductie en de rapportage van de voortgang hiervan. Voor de gemeentelijke bedrijven wordt verder geïnventariseerd bij welke bedrijven ZZS aanwezig zijn en waar nodig een aanvraag gedaan om inzicht te verkrijgen in de emissies. Voor de bedrijven waar de aanvraag is afgerond, zal begonnen worden met het vastleggen van de verplichte reductie en de periodieke rapportageverplichting. We willen hiervoor ook samenwerken met de GGD.

In uitvoering via programmatische aanpak en kennisontwikkeling, geborgd in geactualiseerd VTH beleid en relevant vanuit wettelijk adviseurschap Tata Steel. Er is ook een 3 daagse opleiding gegeven aan toezichthouders en vergunningverleners om kennisniveau te verbeteren en aandacht voor ZZS emissies via de lucht te bevorderen.

3

Woon- en leefomgeving

De omgeving waarin mensen wonen, werken en leven kan negatieve invloed hebben op hun gezondheid. Deze invloed kan direct zijn bijvoorbeeld door een drukke weg met een hoog risico op verkeersongevallen of slechte fietsmogelijkheden in een buurt. Echter, de omgeving kan ook indirect van invloed zijn op de gezondheid, bijvoorbeeld door stress van geluidhinder of ontevredenheid over de (mensen in de) buurt. Vaak wordt aandacht besteed aan bovenstaande negatieve

omgevingsfactoren, terwijl de omgeving ook een positieve invloed kan hebben op de gezondheid oftewel gezondheid bevorderend kan werken³. In het kader van dit programma wordt een aantal maatregelen en ambities beschreven die een positieve invloed kunnen hebben op de woon- en leefomgeving. Het overzicht hieronder geeft een beknopte weergave van deze maatregelen. Daaronder volgt een korte uiteenzetting per maatregel.

³ Bron: RIVM, 2019, <https://www.rivm.nl/gezonde-leefomgeving/wat-verstaan-we-onder-gezonde-leefomgeving>

3.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
1	Pilot Gezondheidswinst in ruimtelijke ontwikkelingen	Pilot uitvoeren	IJmond gemeenten	GGD, ODIJmond	Binnen gemeentelijke bevoegdheid
2	Onderzoeken mogelijkheden nieuwe wijken stookvrij via Omgevingsvisie Omgevingsplan	Restricties in Omgevingsvisie en Omgevingsplan	IJmond Gemeenten	Omgevingsdienst IJmond, GGD	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
3	Duurzaam alternatief voor kerstboomverbranding	Gemeenten ontwikkelen beleid	Omgevingsdienst IJmond	Omgevingsdienst IJmond	Binnen gemeentelijke invloedssfeer

3.2 Activiteiten die in uitvoering zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Invloedsfeer	
4	Gezondheid een vast onderdeel maken van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Bij het opstellen van de ruimtelijk beleid houden gemeenten rekening met de mogelijkheden om gezondheidswinst door luchtkwaliteitsverbetering, geur- en geluidsemissies mee te wegen.	Beleid ontwikkelen	IJmond Gemeenten	GGD, ODIJmond	Binnen gemeentelijke bevoegdheid
5	Gerichte aanpak hoog blootgestelde en hoog gevoelige groepen	Beleid ontwikkelen	IJmond gemeenten	GGD, ODIJmond	Binnen gemeentelijke bevoegdheid

6	Actief informeren bij ongunstige omstandigheden van hoog gevoelige groepen	Indien mogelijk, toepassen	IJmond Gemeenten	GGD	Buiten gemeentelijke invloedssfeer
7	Campagne open haarden en houtkachels	Proactieve voorlichting van bewoners over verantwoord omgaan met stoken. Ook wordt de 'stookalert' actief gepromoot. Dit systeem, ontwikkeld door RIVM en KNMI, waarschuwt wanneer het weer ongunstig is om hout te stoken	Omgevingsdienst IJmond	IJmond gemeenten, GGD	Binnen gemeentelijke bevoegdheid
8	Inkoopbeleid voor diensten en werken emissievrij	Aanbestedingscriteria ten aanzien van luchtkwaliteit opgenomen in inkoopbeleid voor diensten en werken bij gemeenten (voorbeeldfunctie)	IJmond gemeenten	IJmond gemeenten, zorginstellingen	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
9	Stimulering groene leefomgeving	Gemeenten ontwikkelen beleid	IJmond Gemeenten	GGD	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
10	Gezondheidsmonitor IJmond	Uitvoeren en evalueren monitor	GGD Kennemerland	IJmond gemeenten	Binnen gemeentelijke invloedssfeer

3.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
11	Bevorderen gezondheid in de wijk (positieve gezondheid /	In de IJmond in twee woongebieden een wijkgerichte	IJmond	IJmond gemeenten, GGD	Binnen gemeentelijke

	wijkgerichte aanpak)	aanpak ter verbetering van gezondheid	Gemeenten		bevoegdheid
12	Vuurwerkverbod / vuurwerkzones	Gemeenten ontwikkelen beleid	IJmond Gemeenten	GGD voor gezondheids- aspecten	Gedeeltelijk Buiten gemeentelijke bevoegdheid

3.4 Woon- en leefomgeving: uitleg per maatregel

1. Pilot Gezondheidswinst in ruimtelijke ontwikkelingen

In een pilot willen we zoeken naar creatieve oplossingen voor gezondheidswinst in ruimtelijke ontwikkelingen. Deze oplossingen moeten in de toekomst andere ruimtelijke ontwikkelingen inspireren om niet alleen de gezondheid van (toekomstige) inwoners zoveel mogelijk te beschermen, maar ook te bevorderen. Voorbeelden zijn: meer groen, beweging bevorderende omgeving, rookvrije terreinen. De pilot wordt vormgegeven rondom een concrete casus of meerdere casussen. Maar ook projecten in wijken waar veel gezondheidsproblematiek is, kunnen in aanmerking komen voor een dergelijke pilot. Gelijktijdig werken aan fysieke verbetering van de leefomgeving en een sociale aanpak is daarbij een van de mogelijkheden.

Deze pilot is uitgevoerd door middel van het gebruik van de Gezondheidseffectenscreening toe te passen op drie projecten. Deze screening geeft een onderbouwde milieukwaliteitsscore die te visualiseren is op een kaart. Deze milieukwaliteitsscore is nog niet 1 op 1 te vertalen naar een gezondheidseffect. Eind 2023 is de kaart opgeleverd waarin alle milieucontouren te zien zijn, toetsen mogelijk is aan WHO advieswaarden. De kaart zal gebruikt worden als middel in reguliere Ruimtelijke Ordening trajecten om een betere afweging te maken.

2 en 7. Campagne openhaarden en houtkachels | Houtstook en nieuwe wijken stookvrij via Omgevingsvisie

De bijdrage van houtstook in en rond de woning is in Nederland 23% op het totaal aan luchtvervuiling. Daarbij gaat in totaal jaarlijks 1.004 miljoen kilogram hout en 79 miljoen kilogram houtpallets (schatting Centraal

Bureau voor de Statistiek) op in rook via open haard en houtkachel. Ook via vuurkorf en kampvuur wordt hout gestookt, bijvoorbeeld in de vorm van gedroogd haardhout, tuin- en afvalhout. Nederlanders hebben een verdeelde mening over houtrook en houtstook. Zo'n 50% staat er positief tegenover; ongeveer 20% van de Nederlandse huishoudens heeft een open haard of kachel. Maar tegelijkertijd zegt de helft van de Nederlanders wel een last te hebben van rook van houtkachels of vuurkorven. 10% van de bevolking wil een stookverbod⁶.

Veel houtkachels zijn niet toegerust met technieken om emissies van bijvoorbeeld fijnstof te voorkomen. Open haarden en vuurtjes buiten kunnen zorgen voor veel fijnstof in en buitenshuis. Feit is dat houtstook de lucht vervuult en gezondheidsklachten kan veroorzaken. De meeste hinder en gezondheidsschade levert houtrook op in dichtbevolkte gebieden, op dagen met ongunstig weer en door onjuist stookgedrag. Fijnstof dat in de lucht komt door houtverbranding is schadelijk. Voor de gezondheid is het beter om uitstoot van stoffen door verbranding, uit welke bron dan ook, te beperken⁶.

Op het gebied van houtstook zijn er twee aanpakken opgenomen in dit programma. Ten eerste wordt ingezet op proactieve voorlichting van bewoners over verantwoord omgaan met stoken. Ook wordt de 'stookalert' actief gepromoot. Dit systeem, ontwikkeld door RIVM en KNMI, waarschuwt wanneer het weer ongunstig is om hout te stoken. Ten tweede de mogelijkheden onderzocht om overlast van houtstook tegen te gaan onder de Omgevingswet.

In 2023 is ter uitvoering van deze maatregel een IJmondiale raadsessie om te informeren over de overlast en impact van houtstook op de gezondheid. Er is ook in het stookseizoen van 2023 een bewustwordingscampagne voor

inwoners gestart. Verder participeren we in een pilot (van TNO in samenwerking met burgerplatform Hollandse Luchten) voor het meten van roet als indicator voor houtrook. Ook is gebleken dat de Omgevingswet inderdaad de mogelijkheid biedt om bij de bouw van een nieuwe wijk regels op te stellen om deze stookvrij te houden.

3. Duurzaam alternatief voor kerstboomverbranding

Bij het verbranden van kerstbomen ontstaat luchtverontreiniging. Naast fijnstof komen er ook PAKs en andere stoffen vrij tijdens vreugdevuren: 6% van de jaarlijkse uitstoot in Nederland⁷. Vooral wanneer met het branden wordt gestart komen deze stoffen vrij, doordat de temperatuur dan nog niet hoog genoeg is om een volledige verbranding te garanderen. Ook tijdens de verbranding is het mogelijk dat bijvoorbeeld door harde wind of mist problemen kunnen ontstaan door de rook en mensen in de omgeving hinder en luchtwegklachten krijgen. Voor weersomstandigheden worden echter wel voorschriften verbonden in de ontheffing. Onder het Landelijk Afval Plan 3 wordt aangegeven dat bij grof groenafval de voorkeur is voor recycling in de vorm van composteren, of vergisten met gebruik van het gevormde biogas als brandstof. Het verbranden van afvalstoffen (in dit geval kerstbomen) is niet wenselijk, omdat het nuttiger toegepast kan worden. De IJmond gemeenten gaan alternatieven uitproberen, waarbij onder andere gedacht kan worden aan het versnipperen van de kerstbomen.

De drie IJmondgemeenten zijn gestopt met kerstboomverbrandingen en passen deze nu nuttig toe.

4. Gezondheid een vast onderdeel maken van de belangenafweging in ruimtelijk beleid

De Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 - Gezondheid breed op de agenda beschrijft de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid en geeft richting aan het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten. Een ambitie die hierin beschreven wordt is om gezondheid een vast onderdeel te maken van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. De omgeving waarin mensen wonen, werken en leven is een van de factoren die hun gezondheid beïnvloedt. De leefomgeving heeft een positieve invloed op gezondheid en welbevinden, als de fysieke inrichting en sociale structuren mensen verleidt om te bewegen en te spelen, gezonde keuzes te maken, te ontspannen of elkaar te ontmoeten. De fysieke leefomgeving kan ook een bron van ziektelast zijn. Mensen kunnen bijvoorbeeld ziek worden van blootstelling aan (lucht)verontreiniging, geur- en geluidsemisies door industrie en verkeer. In dat geval zijn maatregelen nodig om de gezondheid te beschermen bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw.

We willen daarom beleid opstellen om gezondheid (en veiligheid) ook in de IJmond een vast onderdeel te maken van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Deze ambitie vindt niet alleen een grondslag in de Omgevingswet, maar zoals hierboven al is beschreven, ook in het landelijk gezondheidsbeleid. De relatie tussen gezondheid en ruimtelijk beleid komt onder meer tot uiting in het ruimtelijk beleid van gemeenten. De woningbouwopgave in de IJmond is groot. In deze regio is het meer dan relevant om de milieubelasting mee te laten wegen bij het maken van woningbouwplannen en andere keuzes, zoals het vergunnen van biomassacentrales, in het ruimtelijk beleid.

De pilot van maatregel 3 is gebruikt als pilotproject om deze maatregel vorm te geven en verder uit te werken. Met deze maatregel heeft ODIJmond samen met de IJmond gemeenten en de GGD Kennemerland stappen gezet om gezondheid beter mee te wegen. Er zijn in RO trajecten

vaker gezondheidsadvies gevraagd van de GGD en er is een milieukwaliteitskaart ontwikkeld om een duidelijk en gebruiksvriendelijk overzicht te creëren waarin in één oogopslag de uitdagingen op gebied van luchtkwaliteit tot geluid te zien zijn.

5. Gerichte aanpak hoog blootgestelde en hoog gevoelige groepen

Aanvullend op de generieke aanpak om luchtkwaliteit te verbeteren is een gerichte aanpak nodig om hoog blootgestelde en hoog gevoelige groepen te beschermen. Ook is het noodzakelijk om de pieken in de luchtverontreiniging in kaart te brengen en met lokale partijen gericht maatregelen te nemen om schade bij hoog gevoelige groepen te beperken zoals bijvoorbeeld rond scholen en ziekenhuizen.

Als onderdeel van de pilot is er door het RIVM een scan gemaakt van de luchtkwaliteit en is er door Royal Haskoning DHV een maatregelenpakket beoordeelt op effectiviteit en impact op de leefomgeving. Naar verwachting zullen de resultaten in Q3 of Q4 van 2024 gepubliceerd worden. De voorlopige resultaten zijn ook alvast meegenomen in dit programma.

6. Actief informeren bij ongunstige omstandigheden van hoog gevoelige groepen

In de IJmond is het rond industrieterreinen allereerst voor hoog gevoelige groepen van belang dat zij actief geïnformeerd worden over de dagelijkse luchtkwaliteitssituatie om klachten te beperken of te voorkomen met gedragsadviezen op dagen met hogere concentraties. Dit geldt bijvoorbeeld voor mensen met luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten. Hiervoor is informatie beschikbaar via de website www.luchtmeetnet.nl. Deze website is nog vrij onbekend en kan beter onder de aandacht van bewoners worden gebracht. Hoe dat het beste gedaan kan worden moet nader worden uitgewerkt. Hiertoe wordt voorgesteld een onderzoek uit te voeren.

Als onderdeel van de houtstookcampagne is er aandacht geschonken aan de stookwijzer die informeert wanneer er sprake is van weer waarbij men beter niet kan stoken om klachten te voorkomen door slechte luchtkwaliteit te voorkomen. Verdere stappen kunnen nog gezet worden om luchtmeetnet.nl en de jaarlijkse datarapportages bekender te maken.

8. Inkoopbeleid voor diensten en mobiele werktuigen emissievrij

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) is veel aandacht voor het terugdringen van de uitstoot van mobiele werktuigen. Deze machines draaien vaak op dichtbevolkte plekken, bijvoorbeeld op bouwlocaties of bij evenementen. Bij bouwwerkzaamheden kan het voorkomen dat dieselaggregaten wekenlang vlak bij de gevel van woningen staan. Dat lijkt onschuldig, maar op drie meter afstand van een aggregaat is de roetconcentratie tot zeven maal hoger en is de fijnstofconcentratie tot tweeënhalf maal hoger dan de achtergrondconcentratie. Bij zwaardere aggregaten is die emissie nog hoger. De uitstoot van mobiele werktuigen, zoals bouwmachines, veegwagens en aggregaten, blijkt een aanslag op de gezondheid. Deze werktuigen zijn, ondanks hun beperkte aantal, verantwoordelijk voor tien procent van de negatieve gezondheidseffecten die ontstaan door binnenlandse luchtverontreiniging.

Door ondertekening van het SLA hebben de IJmondgemeenten zich gecommitteerd aan de volgende punten:

- Voortouw nemen om het aantal schone mobiele werktuigen bij gemeenten sneller te vergroten.
- Stimuleren van de inzet van zero-emissie materieel in aanbestedingen en om in 2030 zo veel als mogelijk zonder emissie te werken, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord.
- Mogelijkheden onderzoeken om emissie-eisen op te nemen in omgevingsvergunningen en milieuzones voor mobiele werktuigen, in

bijvoorbeeld groenbeheer in binnensteden. Vooral op plaatsen met hoge blootstelling aan luchtvervuiling.

- Aansluiting zoeken bij beleid op gebied van stikstof. Dit beleid zal in veel situaties een versnellende werking hebben op het elektrificeren van mobiele werktuigen.

De IJmondgemeenten nemen dit mee in hun beleid, inclusief het aspect geluid van mobiele werktuigen.

9. Stimulering groene leefomgeving

Bewoners van een groene woonomgeving voelen zich gezonder en bezoeken minder vaak de huisarts. Ook zijn er aanwijzingen dat kinderen meer bewegen in een groene omgeving. Een gezonde leefwijze draagt in grote mate bij aan een langer leven en vooral aan meer gezonde levensjaren. De omschakeling naar een gezonder leven en het volhouden daarvan is echter niet gemakkelijk. Een leefomgeving die mensen uitnodigt tot vaker bewegen, gezonder eten en meer ontmoeten, is belangrijk om een gezonde leefwijze in de dagelijkse routine in te bedden. De IJmondgemeenten wil investeren in een gezonde leefomgeving en daarmee een gezonde leefwijze stimuleren.

Groen in de wijk, groene daken en geveltuinen bij scholen, fiets- en wandelroutes die uitnodigen een ommetje te maken, schaduwrijke recreatieplekken, watertappunten, ruimte voor moestuinieren en plukbossen, als ook rustpunten die uitnodigen tot ontmoeting. Allemaal voorbeelden van een leefomgeving die gezond gedrag stimuleren. Door inbreng van en eigenaarschap bij de inwoners te beleggen, kan een omgeving ontstaan die uitgaat van de behoeftes van de mensen om wie het gaat en zo daadwerkelijk bijdragen aan een gezonde leefwijze en gezonde leefomgeving. Bij de aanleg van meer groen en (stilstaand) water moet rekening worden gehouden met negatieve bijeffecten zoals ongedierte en

schadelijke insecten. Bewoners kunnen ook zelf bijdragen aan een groenere omgeving door hun tuin te vergroenen en te zorgen voor een goede afwatering.

Gemeente Velsen

De gemeente Velsen heeft in haar groenbeleid de ambitie opgenomen om Velsen groener te maken. Deze ambitie is vertaald in het Groenstructuurplan. De volgende projecten en onderzoeken zijn hierin opgenomen: Wijziging huidig groenbeheer, vergoenen openbare ruimte, vergroenen tuinen, vergroenen schoolpleinen, vergroenen daken, onderzoek naar relatie groen en gezondheid, samenwerking met anderen,

Green Deal Europese Unie.

Het bestaande groen zal meer ecologisch beheerd worden om biodiversiteit te bevorderen en bestaand groen beter in te zetten om regenwater op te vangen bij extreme hoosbuien en verkoeling te geven in hete zomers. Bewoners worden betrokken om de meest verharde en versteende wijken te vergroenen. Daarnaast enthousiasmeren we ook bewoners om hun tuin te vergroenen (huur en koop).

Uit onderzoek is gebleken dat de schoolomgevingen in de gemeente Velsen een hoge mate van verstening hebben. Er wordt prioriteit gegeven aan de meest versteende schoolpleinen in in Velsen-Noord, IJmuiden en Velsersbroek. De laatste jaren is veel (wetenschappelijk) onderzoek uitgevoerd naar de impact van een groene leefomgeving / groen schoolplein voor kinderen. Alle onderzoeken tonen aan dat groen belangrijk is.

Daarnaast is een groen schoolplein ook van belang voor de opvang van regenwater en verminderen hittestress en een goede maatregel om de

omgeving klimaatadaptief in te richten. Ook helpt een groen schoolplein om de biodiversiteit te verbeteren en het bijenlint te realiseren.

De aanleg van groene daken is al vanaf 2015 als beleid geformuleerd (Milieubeleidsplan, echter is het niet geëffectueerd en zijn groene daken slechts mondjesmaat groene aangelegd of zijn bestaande daken vergroend. In de eerder genoemde klimaatatlas is een kanskaart voor groene daken opgenomen. In het Groenstructuurplan (2019) is opgenomen dat Velsen streeft naar blauw-groene daken. Dit betekent dat het dak ook water kan opvangen en vasthouden.

Relatie groen en gezondheid

Velsen participeert in een driejarige wetenschappelijk onderzoek ("een groene tuin, een gezonde tuin") van Wageningen University & Research naar het effect van groene tuinen op de gezondheid. Daarnaast werkt gemeente Velsen bij de groene schoolpleinen samen met de Universiteit van Leiden, om kinderen te helpen bij het meten van de effecten van vergroening. Het gaat dan om metingen als temperatuur en vochtigheid. Het is wenselijk dat Velsen ook samenwerking zoekt met de VU Amsterdam. Zij doen veel onderzoek naar de sociale aspecten van groen. Bijvoorbeeld door elk kind te voorzien van een polsbandje met een bewegingsmelder waarmee zij onderzoeken of kinderen actiever worden op groene schoolpleinen, en of alle kinderen meedoen (inclusiviteit).

Europese Green Deal

Via de Green Deal maakt de Europese Unie op dit moment de concrete vertaling van o.a. het Klimaatakkoord van Parijs. De EU wil met de Green Deal als spoorboekje tempo maken in de aanpak van de klimaatwijziging. Onderdeel hiervan is het streven om het bosareaal in de EU sterk te vergroten. Er wordt een aantal van 3 miljard bomen genoemd dat nodig is

en die tot 2030 aangeplant moeten worden. Dat wordt vanwege de CO₂ vastlegging gedaan, maar ook ter bevordering van de biodiversiteit. Voor Velsen betekent dat ruim 42.000 bomen extra. In het collegeakkoord is opgenomen dat Velsen groener moet worden. De uitwerking daarvan in het Groenstructuurplan (2019), past dan ook goed bij deze Green Deal.

Gemeente Heemskerk

De gemeente Heemskerk zet met haar groenbeleid in op:

- Openbaar groen is van goede kwaliteit en wordt vakkundig en natuurvriendelijk beheerd Behouden en herstellen van historische beplanting (elzenhagen) in tuindersgebieden
- Behouden en versterken groene identiteit van Heemskerk.
- Behouden en versterken diversiteit (inrichting, soorten, vorm, seizoenbeleving).
- Opvallende accenten door kleur of vorm op bijzondere locaties; zoals langs ontsluitingswegen, in het centrum en ontmoetingsplekken.
- Een sortimentskeuze dat rekening houdt met wat in Heemskerk van nature groeit.
- Heemskerk is aan de slag met het concept Tiny Forest. Dit is een dichtbegroeid, inheems bos(je) ter grootte van een tennisbaan. Deze kleine wildernissen dragen onder meer bij aan de luchtkwaliteit (opname CO₂ en productie O₂). In samenspraak met de GGD Kennemerland wordt gekeken waar in onze omliggende gemeenten Tiny Forest ontwikkeld kunnen worden.

Gemeente Beverwijk

Het bestaande groenstructuurplan van de gemeente Beverwijk gaat uit van een samenhangende overkoepelende hoofdgroenstructuur (de groene ring) en grote groengebieden aan de westrand (Park Westerhout) en centraal

(Park Overbos en sportvelden). In het beleidsstuk uit 2005 wordt niet expliciet de factor luchtkwaliteit meegewogen. Maar door de overkoepelende structuren kan groen en met name grote bomen bijdragen aan een betere luchtkwaliteit. Het groenbeleid wordt momenteel geactualiseerd. Hierin is aandacht voor groen als middel voor een gezonde(re) leefomgeving.

10. Gezondheidsmonitor IJmond

Dit is niet zozeer een maatregel ter verbetering van gezondheid, maar geeft input voor beleid en inzicht in hoe bewoners hun leefomgeving ervaren en over het voorkomen van bepaalde gezondheidseffecten. Met de gezondheidsmonitor IJmond 2012, 2016 en 2020 is elke vier jaar door GGD Kennemerland en het RIVM onderzocht wat de gezondheidssituatie is in de IJmond en in welke mate de luchtkwaliteit in de IJmond samenhangt met de gezondheid van de inwoners. In de Gezondheidsmonitor IJmond wordt onderzocht of er, in vergelijking tot de rest van regio Kennemerland, meer of minder hinder, ongerustheid, chronische aandoeningen of medicijngebruik is, in verhouding met de luchtkwaliteit in de regio. Het belangrijkste doel van de Gezondheidsmonitor IJmond is om de gezondheid van de bewoners in de IJmond langdurig te monitoren, de zogenaamde 'vinger aan de pols'. Door de onderzoeken te herhalen kunnen we mogelijke trends signaleren. De drie eerdere rondes zijn afgerond en inmiddels is de voorbereiding voor de gezondheidsmonitor IJmond 2024 van start, waarvan de rapportage eind 2025 wordt verwacht.

11. Bevorderen gezondheid in de wijk (positieve gezondheid / wijkgerichte aanpak)

In een milieu belast gebied als de IJmond is het van belang extra aandacht te besteden aan het bevorderen van de gezondheid, naast het beschermen van gezondheid. Positieve gezondheid kan daarbij het vertrekpunt van denken zijn. Samen met bewoners verkennen we dan integraal de mogelijkheden om hun gezondheid (en leefstijl) en de kwaliteit van hun leefomgeving te bevorderen. Daarbij kan ook aandacht worden gegeven aan de zorgen over gezondheid. Betrek (huis)artsen, andere zorgprofessionals en uit het sociale domein hierbij. Dit kan het beste in een wijkgerichte aanpak, om vanuit een integrale kijk op gezondheid te werken aan de onderwerpen gezonde leefomgeving, gezonde leefstijl en positieve gezondheid. Met name voor buurten waarin veel mensen met een lager inkomen wonen, geldt vaak dat de fysieke leefomgeving nog niet bijdraagt aan een gezonde leefstijl. Een leefomgeving die mensen uitnodigt tot vaker bewegen, gezonder eten en meer ontmoeting is belangrijk om een gezonde leefwijze in de dagelijkse routine in te bedden. Mensen met een laag inkomen zijn daarnaast veelal aangewezen op de goedkope, sociale woningbouwvoorraad die in bepaalde wijken of dorpsbuurten zijn geconcentreerd. In fysiek en sociaal opzicht zijn deze wijken in het algemeen minder aantrekkelijk. In de IJmond kijken we daarnaast ook naar woongebieden waar gezondheid en leefbaarheid in belangrijke mate worden beïnvloed door de nabijheid van het Tata Steel-terrein. Voorgesteld wordt om in een woongebied in Beverwijk en Velsen een wijkgerichte aanpak te starten. Het is hiervoor ook nodig om voor dit onderwerp verbinding te leggen met de regionale nota gezondheidsbeleid en ander gezondheidsbeleid. Er zal uitvoering worden gegeven aan deze maatregel via onder meer de Regio Deal MRA West Beter in Balans. Met deze Regio Deal zetten de

IJmondgemeenten in om de brede welvaart van huidige en toekomstige generaties te verbeteren door in te zetten op zaken zoals de vergroening van wijken en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Het hoofddoel van de Regio Deal is de gezondheid én sociale binding in onze regio te verbeteren en tegelijkertijd de natuurwaarden te versterken.

12. Vuurwerkverbod / vuurwerkzones

Tijdens de jaarwisseling veroorzaakt vuurwerk in korte tijd forse luchtverontreiniging met onder andere sterk verhoogde niveaus van fijn stof (PM10). Effecten voor de publieke gezondheid zijn:

- Gehoorschade: Gevallen van gehoorschade worden niet bijgehouden in de letselregistratie, omdat men zich soms pas weken later bij de huisarts meldt.
- Overlast & stress: tweederde van de Nederlanders ervaart enige tot veel overlast tot vuurwerk.
- Fijn stof & milieu: Vuurwerk brengt chemicaliën en zware metalen in de lucht, zoals barium en koper. Piekbelasting fijnstof tijdens jaarwisseling tot 40x hoger als op normale dag.

De burgemeesters van de IJmondgemeenten zijn voorstander van een landelijk vuurwerkverbod. De Rijksoverheid bepaalt echter of dit gebeurt. In de APV Heemskerk wordt het bezit en het gebruik van vuurwerk beperkt. Heemskerk handhaaft de naleving van de regels. In Beverwijk worden vuurwerkvrije zones ingesteld om reden van openbare ordeverstoringen. In Velsen zijn een aantal vuurwerkvrije zones, zoals rondom kinderboerderijen en de molen in Santpoort. Voor een lokaal vuurwerkverbod is geen politieke meerderheid.

4

Mobiliteit

Mobiliteit is een thema waarbij maatregelen voor een betere luchtkwaliteit tegelijkertijd ook de gezondheid bevorderen. Maatregelen die tegemoet komen aan onze dubbele ambitie. Het gebruik van de fiets stimuleren boven de auto, leidt tot meer beweging. Als we de directe leefomgeving inrichten met voorrang voor voetgangers en fietsers, stimuleren we ontmoeting en participatie van bewoners. Een paar voorbeelden die van grote invloed zijn op de gezondheid van onze inwoners. Door ook met een gezondheidsblik naar nieuw verkeers- en vervoersbeleid te kijken, draag je bij aan zowel leefbaarheid en gezondheid in de leefomgeving.

Elk vervoermiddel met een verbrandingsmotor is een bron van luchtverontreiniging. Ook hernieuwbare brandstoffen als bio of synthetische brandstoffen zorgen voor NOx wanneer ze verbrand worden. De grootste bron zijn oudere dieselveertuigen, maar ook brommers en scooters zijn een belangrijke bron. Uitlaatgassen zorgen voor viezere lucht en daarmee heeft het een negatief effect op onze gezondheid. In Nederland is 36% van de (negatieve) gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen te wijten aan het wegverkeer¹¹. Niet voor niets zetten overheden zich in voor de overgang naar elektrische en waterstofvoertuigen. Die transitie zal geruime tijd in beslag nemen omdat auto's lang mee gaan. Daarom is op korte termijn gezondheidswinst vooral te halen door benzine- en dieselveertuigen te vervangen door elektrische voertuigen, mensen stimuleren meer met de fiets te reizen, meer schoon openbaar vervoer en het weren van (vervuilende) voertuigen uit steden⁴.

Regionale mobiliteitsvisie IJmond, Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) en het Mobiliteitsfonds

De IJmondgemeenten werken succesvol samen op het thema mobiliteit. De regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit loopt al 12 jaar. Al in 2012 is deze samenwerking voor het eerst beklonken in het convenant IJmond Bereikbaar 2012, welke na het verstrijken van de looptijd is vervangen door het convenant IJmond Bereikbaar 2014. In 2017 is aan dit convenant een addendum toegevoegd waarin de oprichting van het regionale mobiliteitsfonds is vastgelegd. Op basis van de Regionale Mobiliteitsvisie IJmond voeren de IJmondgemeenten maatregelen uit om de bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio te verbeteren. In de mobiliteitsvisie staan maatregelen voor het oplossen van bestaande (infrastructurele) knelpunten en het voorkomen van toekomstige problemen. Doorstroming van verkeer, faciliteren van elektrisch rijden, stimuleren van gebruik van OV en fiets en schoon goederenvervoer zijn onderwerpen uit de Regionale Mobiliteitsvisie. De Provincie Noord-Holland heeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma opgesteld. Hierin staan maatregelen om de mobiliteitsdoelen uit het Klimaatakkoord waar te maken: snel minder CO2-uitstoot en klimaatneutraal vervoer vanaf 2050. Onderdeel van het plan is een menukaart die inzichtelijk in hoeverre specifieke maatregelen CO2-uitstoot verminderen en welke investeringen

⁴ Schone Lucht Akkoord, 2020, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2020/01/13/bijlage-1-schone-lucht-akkoord>

daarvoor nodig zijn. De menukaart toont ook de bijkomende effecten op leefomgeving, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en geluid.

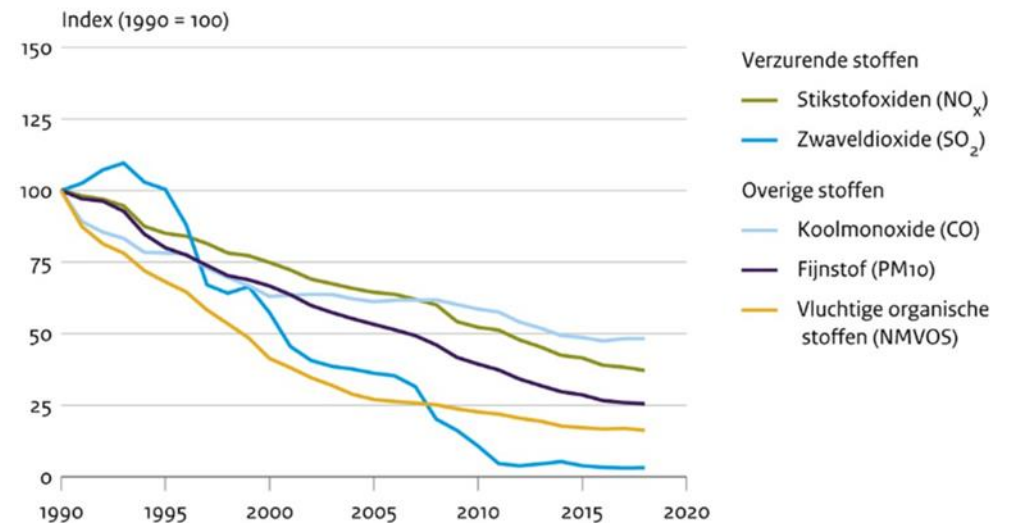
IJmond Bereikbaar

Het programma [IJmond Bereikbaar](#), dat een van de voortvloeisels is uit de mobiliteitsvisie, coördineert, ondersteunt en initieert allerlei maatregelen en pilots op het gebied van duurzame en slimme mobiliteit. Denk daarbij aan allerlei (stimulerings)maatregelen op het gebied van woon/werkverkeer, zakelijk verkeer, logistiek & transport en infrastructuur. Samen zorgen zij voor ruim 3.500 actieve, fietsende medewerkers.

Met uitzondering van kooldioxide, distikstofoxide en ammoniak zijn de emissies naar lucht door verkeer en vervoer van alle belangrijke stoffen in 2018 lager dan in 1990. Dit is met name te danken aan schonere motoren en brandstoffen. Daarnaast levert bij het wegverkeer de toepassing van katalysatoren en roetfilters een belangrijke bijdrage aan de vermindering van de emissies¹².

De meeste maatregelen die zijn beschreven in dit hoofdstuk, worden uitgevoerd in samenwerking met het samenwerkingsverband IJmond Bereikbaar. Dit is de regionale samenwerking tussen de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk, op het gebied van mobiliteit. Vanuit dat samenwerkingsverband wordt aan het programma gezondheid en luchtkwaliteit gerapporteerd over de voortgang en uitvoering van maatregelen.

Emissie verzurende en overige stoffen naar lucht door verkeer en vervoer

Bron: CBS; Emissieregistratie

CBS/sep19
www.clo.nl/nl012834

4.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
1	Stimuleren hernieuwbare energiedragers	30% emissiereductie bij deelnemende bedrijven in 2030. Doorbreken kip-ei verhaal	ODIJmond	Rijk	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
2	Verminderen, veranderen verduurzamen transport kilometers	30% emissiereductie bij deelnemende bedrijven in 2030	ODIJmond	Vervoerders en verladers; Topsector logistiek	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
3	Stimulering plaatsing laadpunten elektrische fiets	Bijdragen aan doelstelling % emissie / CO2 reductie bij deelnemende bedrijven in 2030	ODIJmond	Bedrijfsleven	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
4	Stimulering deelvoertuigen en samen rijden	Bijdragen aan doelstelling % emissie / CO2 reductie bij deelnemende bedrijven in 2030	ODIJmond	Basisscholen IJmond	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
5	Scholenaanpak – stimulering fietsgebruik richting scholen	Grotere veiligheidsbeleving; Afronden project 2021	ODIJmond	Basisscholen IJmond	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
6	Zero emissie stadslogistiek	Terugdringen vervoersbewegingen stadslogistiek	ODIJmond	Bedrijfsleven	Binnen gemeentelijke invloedssfeer

4.2 Activiteiten die in uitvoering zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
7	Coördinatie van verkeerslichten /iVRI	Regionaal programma	ODIJmond		Buiten gemeentelijke invloedsfeer
8	Werkgeversaankpak: verduurzamen woon-werkverkeer	50% emissie / CO2 reductie bij deelnemende bedrijven in 2030	ODIJmond	Werkgevers en werknemers IJmond	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
9	Digitale bereikbaarheid / thuiswerken	Thuiswerkfaciliteiten blijvend onder de aandacht van werkgevers. Vasthouden aan nieuwe werken	ODIJmond	Werkgevers IJmond	Binnen gemeentelijke invloedsfeer.
10	Versnellen en intensiveren e-laden	Uitvoering aan de Nationale Agenda Laadinfrastructuur	IJmond Gemeenten	MRA-e	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
11	Fietsinfrastructuur: doorfietsroute	Hoofd Doorfietsroute gereed in 2022	Afhankelijk van grondgebied fietsroute	Rijk en PNH	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
12	Fietsinfrastructuur: behoud 2e (elektrische) pont	Na opening Sluizenroute permanent een 2e elektrische pont bij Velsen, elektrische ponten	IJmond Gemeenten	RWS en PNH	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
13	HUB pakketvervoer / schone distributie	Haalbaarheidsonderzoek gereed 2021	ODIJmond	Vervoerders en verladers	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
14	Onderzoek naar de invloed van de A22. Valt samen met actieplan voor de leefomgeving.	Inzicht in bijdrage A22	IJmond Gemeenten	Provincie, Rijk en RWS	Binnen gemeentelijke invloedsfeer

15	Metten uitstoot wegverkeer	Plan van aanpak 2021	ODIJmond	Rijk, GGD Amsterdam	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
16	Verduurzaming gemeentelijk wagenpark	Gemeenten maken beleid	IJmond Gemeenten		Binnen gemeentelijke invloedssfeer
17	Emissie-eisen opnemen bij inkoop of aanbestedingen van voertuigen of transportdiensten	Uitvoeren ambities SLA	Gemeenten	Rijk	Binnen gemeentelijke invloedssfeer
18	Lokaal mobiliteitsbeleid	Opnemen in nieuwe Regionale Mobiliteitsagenda	Gemeenten		Binnen gemeentelijke invloedssfeer

4.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
19	Normering mobiliteit onder de omgevingswet.	Uitvoering van Omgevingswet	ODIJmond		Binnen gemeentelijke invloedssfeer

4.4 Mobiliteit: uitleg per maatregel

1 en 2 Stimuleren hernieuwbare energiedragers (Big Mile Scan) en verminderen/verduurzamen/veranderen transportkilometers

Er is een transitie gaande in verkeer en vervoer naar hernieuwbare energiedragers. Dit betreft zowel de elektrificering van verkeer als het gebruik van nieuwe vormen zoals waterstof. Deze dragen bij, doordat erbij verbranding enkel sprake is van het vrijkomen van water(damp) én deze kan gemaakt worden uit water en (duurzame) elektriciteit. In de IJmond houden we de landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer en waterstof nauwgezet in de gaten. Tijdens het opstellen van het programma in 2020, was er via SBaB subsidie beschikbaar voor het ontwikkelen van een big-mile scan. Wegens de corona-crisis, heeft de mogelijkheid om zo'n scan te ontwikkelen zich feitelijk nooit voorgedaan. Inmiddels neemt de markt de verduurzaming van transport zelfstandig over, al dan niet door gebruik te maken van een [JTF-subsidie](#).

3. Stimulering plaatsing laadpunten elektrische fiets

De IJmondgemeenten en provincie bieden zelf geen fiets-oplaadpunten aan in de openbare ruimte; hier zijn veelal hoge kosten mee gemoeid. Wel hebben veel horeca- en stationslocaties oplaadpunten. Op de website <https://www.fietsoplaadpunten.nl> zijn oplaadpunten te vinden bij horeca- of stationslocaties. In praktijk blijkt de markt zelfstandig voldoende in staat om invulling te geven aan de vraag naar oplaadpunten voor de fiets. Daarom wordt de inzet op deze maatregel niet gecontinueerd.

4. Stimulering deelvoertuigen en samenrijden

Via het programma IJmond Bereikbaar is een deelauto-programma opgezet waarbij bedrijven gemakkelijk kennis kunnen maken met deelauto-concepten.

Gemeente Velsen werkt nauw samen met de lokale energiecoöperatie Energie Velsen. Energiek Velsen is een non-profit organisatie die al enkele jaren actief is voor de inwoners in Velsen bij de inkoop van zonnepanelen of het geven van energiebesparingsadviezen. De gemeente Velsen werkt samen met MyWheels en heeft een deelauto die zowel door medewerkers van de gemeente Velsen, als door buurtbewoners wordt gebruikt wordt neergezet. Deze staat op het parkeerterrein van de gemeente. Zie ook: <https://www.energiekvelsen.nl/elektrische-deelauto-velsen>. Ook wil de gemeente Velsen gaan experimenteren met deelauto's bij nieuwbouwwontwikkelingen.

Samen rijden is een andere manier om mobiliteit te verminderen; twee of meer personen rijden samen – in plaats van elk in de eigen auto. Samenrijden beperkt het aantal voertuigen (met één inzittende) op de wegen, dus ook de uitstoot van verontreinigende stoffen. Hierdoor kan de luchtkwaliteit verbeteren. Samen met app-bouwer Toogethr, heeft IJmond Bereikbaar een deel-auto app uitgerold. In praktijk bleek de markt echter niet voldoende vraag naar deze tool te hebben, om de app zelfstandig in de lucht te kunnen houden. Daardoor wordt de inzet op deze activiteit niet gecontinueerd.

5. Scholenaanpak – stimulering fietsgebruik richting scholen

De gemeente Beverwijk is in 2020 gestart met een specifieke aanpak voor basisscholen. Het project richt zich ten eerste op de verkeersveiligheid rondom scholen (door het aanleggen van schoolzones). Het heeft ook tot doel dat er onder ouders en kinderen een grotere bereidheid ontstaat tot het laten staan van de auto en het nemen van de fiets. Door deze aanpak te verbinden aan de aanpak Gezonde School willen we nog sterker de verbinding maken met het thema bewegen. In 2021 en 2022 heeft Omgevingsdienst IJmond in samenwerking met de IJmond gemeenten uitvoer gegeven aan deze activiteit.

6. Zero Emissie Stadslogistiek

Een goede stadslogistiek is, naast het realiseren van zo weinig mogelijk emissie (stikstof) in de binnenstad, belangrijk voor de economische vitaliteit en de aantrekkelijkheid van steden. We willen graag dat internetbestellingen thuis worden afgeleverd, winkels beleverd worden en verbouwingen en reparaties snel en probleemloos gedaan kunnen worden. Daarnaast is de laatste tien jaar het aantal vervoersbewegingen dat te maken heeft met stadslogistiek enorm toegenomen. Met een toenemende milieubelasting tot gevolg. Het is voor iedereen die in de stad woont, leeft en werkt belangrijk dat de omgeving bereikbaar en leefbaar blijft. Daarom nemen we maatregelen om vervoersbewegingen te bundelen en minder belastend te maken voor het milieu. In 2019 hebben de IJmondgemeenten, de OV IJmond en IJmond Bereikbaar de “GreenDeal Zero Emissie Stadslogistiek” ondertekend. De GreenDeal ZES draait vooral om samenwerking en kennis delen tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Denk hierbij aan nieuwe logistieke concepten en vrachtbundeling, distributie-HUBs, parkeerbeleid, venstertijden en

voertuigen met minder uitstoot. Verder is in 2023 een onderzoek uitgevoerd om de potentiële effectiviteit van ZE-zones in de IJmond in kaart te brengen. Om een definitieve beslissing te maken, zou eventueel een vervolgonderzoek met kosten-baten analyse uitgevoerd kunnen worden.

7. Coördinatie van verkeerslichten / iVRI

De coördinatie van verkeerslichten is bedoeld om de verkeersstroom te verbeteren en zo verkeersopstoppingen, reistijden en luchtverontreiniging te beperken. Er bestaan verschillende controlesystemen, namelijk statische en dynamische. Dynamisch gecontroleerde systemen optimaliseren de verkeersstroom aan de hand van real time verkeersinformatie, maar vereisen een geavanceerde controle.

De coördinatie van verkeerslichten is doeltreffend gebleken om de reistijd en de geluidsoverlast te beperken. Het verlaagt de stroomdynamica en waarschijnlijk ook de emissie van verontreinigende stoffen. In 2022 is onderzoek uitgevoerd om in kaart te brengen hoe de uitrol van iVRI's bij gemeenten gepland staat en wat de mogelijkheden zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren.

8. Werkgeversaankpak: Verduurzamen woon- werkverkeer

Omgevingsdienst IJmond voert voor de IJmondgemeenten het regionale programma IJmond Bereikbaar uit. Het programma stimuleert, via verschillende acties, werkgevers om een bijdrage te leveren aan vermindering van het woon- werkverkeer door hun medewerkers. Het programma helpt meer dan 100 bedrijven in de IJmond hun mobiliteit te verduurzamen.

De werkgeversaankpak kent de volgende elementen: Mobiliteitsscan
Personenvervoer

IJmond Bereikbaar heeft een mobiliteitsscan ontwikkeld voor personenvervoer. IJmond Bereikbaar voert mobiliteitsscans op maat uit bij middelgrote en grote werkgevers op de bedrijventerreinen. De resultaten van de scans geven inzicht in de verduurzamingskansen op het thema mobiliteit en de randvoorwaarden die nodig zijn voor succesvolle implementatie. Het afnemen van de scan is de eerste stap in het aangaan van een meerjaren-relatie. IJmond Bereikbaar en het bedrijf maken hierbij afspraken over het percentage overstappers van auto naar fiets, de te behalen CO₂-reductie en spitsmijdingen. Kleine(re) bedrijven/werkgevers worden waar mogelijk geclusterd en ontvangen een overkoepelend advies.

Verduurzamen woon-werkverkeer

In de IJmond zijn de woon- werkafstanden relatief kort; vaak binnen de 8 kilometer. Die afstand is prima te doen op de fiets. Met een e-bike zijn zelfs afstanden tot 15 kilometer goed te overbruggen. Het doel van IJmond Bereikbaar is om werknemers in de IJmond de overstap van auto naar fiets te laten maken en ((werknemers te stimuleren (wanneer zij de auto gebruiken) buiten de spits te reizen. Daarnaast stimuleert IJmond Bereikbaar bedrijven ook tot het verduurzamen van het eigen wagenpark en het samen rijden door medewerkers.

Inzet is minder autokilometers waardoor er minder uitstoot is en de luchtkwaliteit verbetert.

De maatregelen worden gestimuleerd en uitgevoerd op de bedrijventerreinen in Beverwijk, Heemskerk en Velsen en dragen bij aan het verminderen, veranderen en verduurzamen van mobiliteit.

9. Digitale bereikbaarheid, thuiswerken

Veel bedrijven en hun medewerkers hebben door COVID-19 (vanaf maart 2020) noodgedwongen ervaring opgedaan met thuiswerken. Thuiswerken draagt zichtbaar bij aan een betere bereikbaarheid van de regio, een minder drukke spits, verkeersveiligheid en luchtkwaliteit. Via IJmond Bereikbaar worden werkgevers en werknemers in de IJmond geïnformeerd over de mogelijkheden bij thuiswerken en de winst op de leefbaarheid in de omgeving en gezondheidswinst die dat oplevert.

10. Versnellen en intensiveren e-laden

Een van de Klimaatakkoord doelstellingen is dat per 2030 alleen nog elektrische personenauto's nieuw te koop zijn. Naast batterij-elektrische personenauto's rijden er dan ook voertuigen op waterstof of zonnecellen. Om dat de bereiken is het noodzakelijk de laadinfrastructuur daarvoor tijdig aan te passen. Het streven is om in 2030 ongeveer 1,8 miljoen laadpalen beschikbaar te hebben in Nederland. De IJmondgemeenten werken binnen het project MRA-e samen met andere overheden aan de uitrol van e-laadpalen in de regio.

11. Fietsinfrastructuur: doorfietsroute

De IJmondgemeenten willen er samen voor zorgen dat iedereen zich veilig en makkelijk door de regio kan verplaatsen. Daarom wordt er volop gewerkt aan een "doorfietsroute". De route loopt vanaf de grens met Haarlem/Velsen, via Beverwijk en Heemskerk tot aan Uitgeest. Bij de aanleg van de doorfietsroute letten we op comfort, veiligheid en bewegwijzering. Speed pedelecs worden behandeld als bromfiets en rijden daarom op de weg.

Een goede OV- en fietsverbinding tussen kernen stimuleert ook het lopen en fietsen in de nabije omgeving. Zorg voor juiste infrastructuur, aandacht

voor veiligheid en toegankelijkheid, ook voor ouderen en mensen die minder goed ter been zijn, zodat lopen en fietsen makkelijk wordt. Meer bewegen heeft voor alle leeftijdsgroepen een positief effect op de gezondheid.

12. Fietsinfrastructuur: behoud 2e (elektrische) pont

Dagelijks maken meer dan 4.500 fietsers gebruik van de pont over het Noordzeekanaal. Voor fietsers is de oversteek met de pont gratis. Tussen 6.30 en 18.30 uur is er iedere 10 minuten een afvaart. Daarvoor zijn twee ponten nodig. Tot en met maart 2021 wordt de tweede pont betaald door Rijkswaterstaat. Dit omdat, door de werkzaamheden aan de grote zeesluis, de sluisroute is afgesloten voor verkeer en de pont voor fietsers nu de enige manier is om het kanaal over te steken. De IJmondgemeenten, aangevoerd door gemeente Velsen, zijn in gesprek met de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat voor een structurele (financiële) oplossing om beide ponten in de vaart te houden.

13. HUB pakketvervoer / schone distributie

Er komt een onderzoek naar de mogelijkheden voor een distributie-HUB. Op basis van de uitkomsten willen de gemeenten zo snel mogelijk met marktpartijen om tafel voor de realisatie. Het onderzoek moet inzicht geven in de meest kansrijke ontwikkelingsporen voor realisatie van een regionale distributie-HUB in de IJmond, zowel voor pakketbezorging als stadsdistributie.

14. Onderzoek naar de invloed van de A22

De A22 loopt in Beverwijk door de stad, vlak langs het centrum, Broekpolder en de meubelboulevard, waardoor de weg milieuoverlast brengt voor de inwoners, werknemers en bezoekers. Het voornemen in

deze visie is om beter inzicht te krijgen in de impact van de A22 op de woonwijken van Beverwijk. Met deze uitkomsten kunnen de IJmond gemeenten in gesprek gaan met relevante partners om de mogelijkheden te bespreken om de veroorzaakte luchtvervuiling terug te dringen. Gemeente Beverwijk en Velsen pleiten al geruime tijd voor een snelheidsverlaging op de A22 (van 100 naar 80 km/u of lager) tussen knooppunt Beverwijk en knooppunt Velsen. Deze zal leiden tot een verlaging van de uitstoot van luchtvervuilende stoffen, afname van geluidhinder en een betere doorstroming. Dit heeft een positief effect op gezondheid van omwonenden en werknemers. Snelheidsverlaging maakt tevens een mogelijke extra aansluiting op A22 haalbaarder, wat een positief effect heeft op de verkeerscirculatie en (her)ontwikkelpotentie van de omliggende gebieden. Met een lobbytraject vanuit IJmondgemeenten naar Provincie en Rijk wordt het onderwerp blijvend onder de aandacht gehouden. De huidige discussie rondom snelheid en stikstofproblematiek biedt nieuwe openingen. Inzet op maatregelen rondom de A22 vindt plaats via het actieplan voor de leefomgeving.

15. Meten concentratie uitstoot wegverkeer

In de IJmond meten we sinds 2009 de uitstoot van fijnstof. De ambitie is om bij drukke verkeerspunten ook de concentratie van fijnstof door wegverkeer te meten. Op deze manier willen we input vergaren voor het verbeteren van doorstroming op drukke punten en beleid ontwikkelen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling rondom drukke verkeersaders. In het algemeen geldt dat afstand houden van bebouwing tot de (drukke) wegen het beste criterium is gezondheidseffecten bij bestaande wegen zo klein mogelijk te houden. En verder nemen van bronmaatregelen als verminderen van intensiteit en snelheid. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de monitorings tool. Hiernaast zijn er mogelijkheden om, met

behulp van het RIVM, stikstofdioxide metingen te doen. De data van beide tools kan met elkaar vergeleken en hierdoor kan een goede afweging worden gemaakt tussen mogelijke maatregelen.

16. Verduurzamen gemeentelijk wagenpark

De verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark is nuttig omdat hiermee invulling wordt gegeven aan de voorbeeldfunctie van de overheid en hiermee de transitie naar duurzame mobiliteit versneld wordt. De Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen houden rekening met het milieu bij de vervanging van hun wagenpark. Zoveel mogelijk wordt gekozen voor het verduurzamen van de mobiliteit door te kiezen voor elektrische voertuigen.

17. Emissie-eisen opnemen bij inkoop of aanbestedingen van voertuigen of transportdiensten

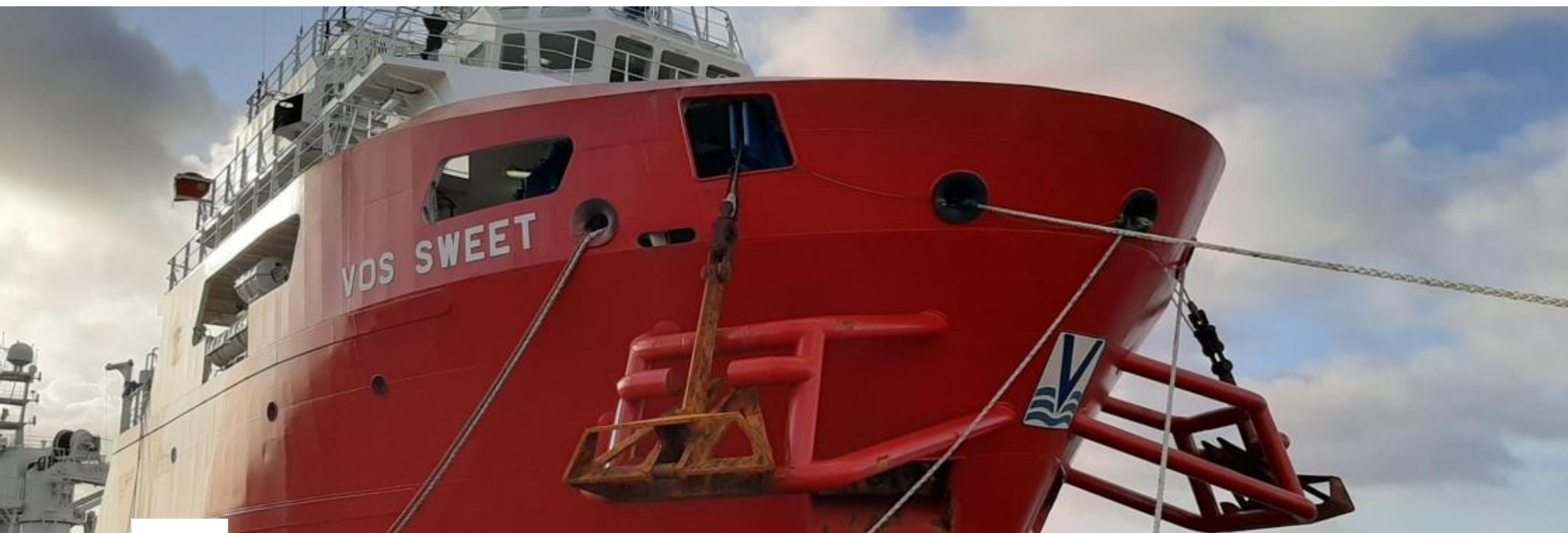
In het SLA is opgenomen dat deelnemende overheden bij inkoop of aanbestedingen van voertuigen of transportdiensten emissie eisen opnemen. Uiterlijk eind 2020 zijn afspraken gemaakt over concrete gunningscriteria en over de periodieke aanscherping tot 2030. Inzet is om zo snel mogelijk (oudere) dieselveertuigen te vervangen door schonere (elektrische) alternatieven.

18. Lokaal Mobiliteitsbeleid

In het SLA is opgenomen dat er op lokale schaal mobiliteitsbeleid wordt geformuleerd. Te denken valt aan een agenda fiets en het stimuleren van deelmobiliteit en de aanleg van beweegroutes. De IJmondgemeenten geven met de Mobiliteitsvisie en het programma IJmond Bereikbaar reeds uitvoering aan deze afspraak. Gezondheidsaspecten willen we hierbij ook meenemen.

19. Normering mobiliteit onder Omgevingswet

OD IJmond/ IJmond Bereikbaar heeft in aanloop naar het klimaatakkoord met succes gelobbyd voor een normstelling vervoer. Hiermee komt er een wettelijk vastgelegde uitstoot benchmark voor bedrijven op het gebied van mobiliteit. Dit heeft geresulteerd tot de invoering van de rapportageverplichting wet personenmobiliteit (WPM). Deze is per 1 juli 2024 ingevoerd. Iedere werkgever met 100 werknemers of meer, moet inzichtelijk maken hoe het personeel reist voor het woon-werk verkeer. Het ministerie van I&W stelt per werkgever met deze rapportageplicht €100 beschikbaar aan de gemeenten om het toezicht hierop uit te voeren.

5

Scheepvaart

In 2017 is door het Rijk met een aantal Havenbeheerders, Rederijen en de Vereniging voor Transport en Logistiek Nederland een Green Deal afgesloten voor de scheepvaartsector⁵. Met de Green Deal wordt beoogd om zowel de schadelijke emissies naar de lucht als de emissie van broeikasgassen terug te dringen. De scheepvaartsector ondervindt problemen met de financiering van snellere vergroening van de vloot. In 2035 moet de sector binnenvaart een reductie van 35% tot 50% ten opzichte van 2015 aan milieuverontreinigende stoffen hebben gerealiseerd. Daarnaast moet de zeescheepvaart in 2050 een absolute CO2 reductie van 70% ten opzichte van 2008 hebben gerealiseerd. De meerkosten van duurzame oplossingen zijn nog zo hoog dat de business case van een transitie of voorziening lastig of niet sluitend is binnen de huidige financieringsmogelijkheden. Ook in de IJmond lopen we ten aanzien van onder andere walstroomvoorzieningen tegen grenzen aan. Onderstaand zijn een aantal acties geschetst die schadelijke emissies, geur- en geluidhinder van de scheepvaart terugdringen.

Walstroom voor cruiseschepen en ferry's

Voor cruiseschepen en ferry's geldt dat ze uiterlijk in 2030 geen emissies meer mogen uitstoten als ze zijn afgemeerd. Dit kan door gebruik te maken van walstroom, of van andere duurzame energiebronnen als de schepen die hebben. DFDS heeft in maart 2024 een zogenaamd 'general arrangement' in maart 2024 gesloten om nieuwe schepen op de route IJmuiden – Newcastle in te zetten. De verwachting is dat het eerste nieuwe schip in 2028 in de vaart komt en de tweede in 2029. De schepen gaan varen op methanol en een batterij, en stoten daarmee geen emissies meer uit. Zeehaven IJmuiden heeft in samenwerking met DFDS en KVSA een subsidietoekenning gekregen om een 6 MVA (mega volt ampère)

walstroomvoorziening aan te leggen vanuit de "Tijdelijke subsidieregeling walstroom zeeschepen" van het Rijk met cofinanciering van de gemeente voor de proceskosten en met ondersteuning van Omgevingsdienst IJmond. Zeehaven IJmuiden en Omgevingsdienst IJmond voerden daarnaast, samen met KVSA en in overleg met Liander, een haalbaarheidsstudie (inclusief tracé studie) naar walstroom voor cruiseschepen (Monnickendamkade in de IJmondhaven). Ook de behoefte aan walstroom voor de offshore zeeschepen in de IJmondhaven (Volendamkade) is hierbij meegenomen. De uitkomst van deze haalbaarheidsstudie geeft aan dat er een groot bedrag aan subsidies nodig is om walstroom te kunnen realiseren. Zeehaven IJmuiden wil ook voor de IJmondhaven voor zowel de cruisevaart als de offshore zeeschepen een 10 MVA walstroomaansluiting aanleggen en heeft hiervoor een aanvraag gedaan bij Liander. Voor de aanleg van walstroom in de IJmondhaven zijn subsidieaanvragen in voorbereiding.

Regelgeving Binnenvaart

Vanaf 2025 moeten er walstroomvoorzieningen zijn bij een aantal binnenvaart havens. Dit geldt voor de eenvoudige inlandse havens. De 'complexe' havens (zoals Beverwijk en Velsen) moeten voor 2030 walstroom aanleggen. Rapportage vanuit RWS geeft aan dat Velsen en Beverwijk nu geen prioriteit hebben, omdat de verplichting pas in 2030 van toepassing is. Vanuit het oogpunt van leefbaarheid is er wel belang om te versnellen.

Hoe nu verder?

We zetten ons samen met DFDS, KVSA en Zeehaven IJmuiden om op verschillende locaties walstroom te realiseren. In de tussentijd melden we ons aan voor kansrijke subsidies. In brede zin zijn er op het vlak van energietransitie en ook stikstof diverse (Europese, landelijke, provinciale)

⁵Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens, 2019, <https://www.greendeals.nl/greendeals/green-deal-zeevaart-binnenvaart-en-havens>

subsidiereregelingen in de maak waar we voor het stimuleren van walstroom mogelijk gebruik van kunnen maken. Door met elkaar in te zetten op walstroom zal o.a. geluidsoverlast verminderen en de emissie uitstoot afnemen, niet alleen van stikstof en fijnstof, maar ook van CO₂. Ook voor gemeente Beverwijk liggen er kansen om juist nu te in te zetten op het (uitbreiden van) walstroomvoorzieningen. Zo staat het opknappen van de Noorderkade op de planning. Dit biedt een koppelkans om ook direct met walstroom aan de slag te gaan. Hiervoor zal eenzelfde traject doorlopen moeten worden als in gemeente Velsen. Dat betekent een haalbaarheidsstudie uitvoeren en zoveel als mogelijk gebruik maken van subsidiemogelijkheden. Ook zullen de bedrijven met private kades gesteund worden in het realiseren van walstroom.

5.1 Activiteiten die tot nu toe uitgevoerd zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
1	In overleg met DFDS, zeehaven IJmuiden en KVSA (eigenaar en rederij) verkenning uitvoeren naar financiering walstroom voorziening ferryschepen IJmuiden Newcastle	Sluitende business case voor het realiseren van walstroom voor de ferry	IJmond Gemeenten	Scheepvaart en binnenvaart	Buiten gemeentelijke invloedsfeer
2	Nadere uitwerking eerste studie walstroom/waterstof-brandstofcel aggregaat t.b.v. Cruisevaart;	Ingrediënten verzamelen voor een mogelijke businesscase (afhankelijk van de ontwikkeling van de cruisevaart); Invloed uitoefenen op International Maritime Organization om te komen tot internationale standaard walstroomaansluitingen zeeschepen	IJmond Gemeenten	Havenbedrijf, KIMO, IMO	Buiten gemeentelijke invloedsfeer
3	Onderzoek haalbaarheid walstroom op kades waar dit nog niet aangelegd is. In Velsen is deze activiteit uitgevoerd.	Inzicht verkrijgen in gebruik en aanlegkosten	IJmond Gemeenten	Havenbedrijven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer

5.2 Activiteiten die nu in uitvoering zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
4	U&H en advisering over roetuitstoot bij schepen	Minder uitstoot schadelijke stoffen	ODIJmond	Omgevingsdienst IJmond	Binnen gemeentelijke invloedsfeer

5.3 Activiteiten die nog uitgevoerd gaan worden

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invloedsfeer
5	Onderzoek haalbaarheid walstroom op kades waar dit nog niet aangelegd is. Extra inzet voor Noorderkade in Beverwijk	Inzicht verkrijgen in gebruik en aanlegkosten	IJmond Gemeenten	Havenbedrijven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
6	Werken op water duurzaam aanbesteden	Uitvoeren ambities SLA	IJmond Gemeenten	Rijkswaterstaat, Havenbedrijven	Binnen gemeentelijke invloedsfeer
7	Bestuurlijke lobby t.a.v. aanleg walstroom richting RWS	Bestuurlijke overleg voeren met RWS om de aanleg van walstroom in Beverwijk en Velsen eerder dan 2030 te laten plaatsvinden, wegens de leefbaarheid in de regio. Mogelijke locaties: wachtplaatsen langs Kanaaldijk en 3e rijks binnenhaven.	IJmond Gemeenten	Rijkswaterstaat	Buiten gemeentelijke invloedsfeer

5.4 Scheepvaart: uitleg per maatregel

1. In overleg met DFDS, zeehaven IJmuiden en KVSA (eigenaar en rederij) verkenning uitvoeren naar financiering walstroom voorziening ferryschepen IJmuiden Newcastle

Het aanbrengen van elektrische aansluitpunten op de kades ten behoeve van stroomvoorziening van aangemeerde schepen de z.g. walstroomvoorzieningen is al jaren een punt van aandacht in de verschillende IJmond havens. Zonder walstroomvoorziening genereert het schip elektriciteit door de eigen dieselmotoren stroom op te laten wekken. In het kader van voorgaande programma's zijn op verschillende kades in de IJmond walstroomvoorzieningen aangebracht. Reeds in 2017 heeft de gemeenteraad van Velsen een motie aangenomen om een haalbaarheidsonderzoek naar de toepassing van walstroom voor de schepen van DFDS (ferry IJmuiden – Newcastle) uit te voeren. Gemeenten is hierbij afhankelijk van de rederij en de eigenaar van de schepen die destijds aangaven de huidige schepen te gaan vervangen. Naar nu blijkt is voor het realiseren van walstroom rendabel met de subsidie die inmiddels is verkregen.

2. Nadere uitwerking eerste studie walstroom/waterstof-brandstofcel aggregaat t.b.v. Cruisevaart; Lobby KIMO Internationaal bij IMO voor wereldwijde standaard walstroom voor zeeschepen.

In 2020 (in opdracht van Omgevingsdienst IJmond namens de gemeente Velsen) is een haalbaarheidsstudie naar het gebruik van walstroom/waterstof-Brandstofcel-aggregaat bij de Zeehaven IJmuiden uitgevoerd voor de Cruisevaart. In deze studie wordt onderzocht wat er nodig is om een haalbare businesscase te krijgen. Daarnaast is in het Noordzeekanaalgebied een onderzoek gedaan naar de verduurzaming van

de Cruisevaart. De meest effectieve maatregel die die overheden zelf kunnen uitvoeren is het inzetten van Walstroom. De standaarden voor stroomvoorziening die wereldwijd voor cruiseschepen wordt gehanteerd zijn zeer verschillend. Voor een meer duurzame zeescheepvaart is het van belang dat er wereldwijd een standaard wordt geïntroduceerd. Een organisatie als het IMO (Internationale Maritieme Organisatie onder de vlag van de Verenigde Naties) is het orgaan die dit internationaal op de agenda kan zetten. De gemeente Velsen is voorzitter van KIMO Nederland België. KIMO is een internationale organisatie van 150 kustgemeenten in Europa die zich hard maken voor onder andere duurzame haven en scheepvaart. Vanuit KIMO Internationaal kan dit onderwerp aanhoudend bij het IMO worden aangekaart. Er zal echter een lange adem nodig zijn, aangezien er overeenstemming moet worden gevonden op internationaal niveau. Ook de Rijksoverheid op basis van het maritiem akkoord 2015 – 2025 heeft hier aandacht voor.

3. Onderzoek haalbaarheid walstroom op kades waar deze voorzieningen nog niet zijn aangebracht

Er zijn nog een aantal kades waar geen walstroomvoorzieningen zijn aangebracht. Het betreft kades voor binnenvaart en visserijschepen. Voor de kades in Velsen een onderzoek gedaan om te komen tot een businesscase voor het toepassen van walstroom. Visserijkade zijn inmiddels voorzien van extra walstroom. De Kanaalkade in IJmuiden zouden van walstroom moeten worden voorzien.

4. U&H en advisering over roetuitstoot bij schepen

In de loop van het programma is gebleken dat er kansen voor het terugdringen van roetuitstoot bij schepen aanwezig zijn. Via het U&H

instrumentarium van Omgevingsdienst IJmond kan hierop ingezet worden. Daarom is deze maatregel toegevoegd aan het programma.

5. Onderzoek haalbaarheid walstroom op kades waar deze voorzieningen nog niet zijn aangebracht

Er zijn nog een aantal kades waar geen walstroomvoorzieningen zijn aangebracht. Het betreft kades voor binnenvaart en visserijschepen. Voor kan een onderzoek worden gedaan naar intensiteit van gebruik en het type schepen dat regulier aan deze kades afmeert om te komen tot een businesscase voor het toepassen van walstroom. De kades in de Pijp zouden van walstroom moeten worden voorzien. Nu is er een koppelkans in Beverwijk, wegens het opknappen van de Noorderkade. Voor het onderzoek is het aanvragen van subsidie via SpUK SLA mogelijk.

6. Werken op water duurzaam aanbesteden

Een maatregel opgenomen in het Schone Lucht Akkoord (SLA) is het doel om luchtemissies als belangrijk criterium te hanteren bij de aanbesteding van infrastructurele werkzaamheden (baggeren en onderhoud vaarwegen en havenbekkens). Aannemers die dergelijke projecten met lagere emissies realiseren kunnen een preferente positie krijgen. Er zal een verkenning plaatsvinden op welke manier criteria gerelateerd aan luchtemissies kunnen worden toegepast in de IJmond. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de opgedane kennis door de deelnemers van het SLA op dit gebied. In het vervoer over water zijn er aanzienlijke stappen gezet in de IJmond; de pontverbinding over het Noordzeekanaal krijgt in 2021 volledige nieuwe en duurzame elektrische veerponten.

7. Bestuurlijke lobby t.a.v. aanleg walstroom richting RWS

Vanaf 2025 moeten er walstroomvoorzieningen zijn bij een aantal binnenvaart havens. De eenvoudige inlandse havens moeten voor 2025 walstroom hebben. De 'complexe' havens (zoals Beverwijk en Velsen) moeten voor 2030 walstroom aanleggen. Rapportage vanuit RWS geeft aan dat Velsen en Beverwijk nu geen prioriteit hebben, wegens verplichting pas in 2030. Dit terwijl er om leefbaarheidsredenen wel belang is om in de regio te versnellen. Daarom kan er een bestuurlijk gesprek opgestart worden. Mogelijke locaties: wachtplaatsen langs Kanaaldijk en 3e rijks binnenhaven. Het lobby traject voor walstroom zal plaatsvinden via het actieplan voor de leefomgeving.

6

Tata Steel

Tata Steel is belangrijk voor de IJmond. Ruim honderd jaar staalindustrie heeft voor grote economische groei gezorgd, en het bedrijf is een belangrijke werkgever voor vele inwoners in de regio.

De staalindustrie is niet alleen belangrijk voor de IJmond, maar ook voor Nederland en de wereld. Als wij de energietransitie en de klimaatambities uit het Klimaatakkoord⁶ echt voor elkaar willen krijgen, hebben we daar groen, gezond en veilig staal voor nodig. Om de enorme CO2 uitstoot die vrijkomt bij de productie van staal op basis van kolen te verminderen. Maar ook om windmolens te bouwen, eten recyclebaar te verpakken en nieuwe machines, huizen en batterijen te maken.

Gezondheidswaarden verankeren in wet- en regelgeving

De schadelijke uitstoot en overlast veroorzaakt door de staalindustrie moeten zoveel mogelijk worden teruggedrongen. Er is toekomst voor Tata Steel in de IJmond, maar alleen als dat samen gaat met een gezondere en duurzamere IJmond. De productie van staal moet schoner.

De IJmondgemeenten pleiten voor verankering van gezondheidswaarden in wet- en regelgeving op Europees en Rijksniveau. En er moet vaart gemaakt worden met de transformatie naar groen, gezond en veilig staal en het vastleggen van maatwerkafspraken daarover tussen het Rijk en Tata Steel.

Acties van de IJmondgemeenten

Dit hoofdstuk beschrijft de acties van de IJmondgemeenten ten aanzien van Tata Steel. De IJmondgemeenten zijn niet het bevoegd gezag (de vergunningverlenende instantie) voor Tata Steel. Echter, via samenwerking en lobby én het wettelijk adviseurschap op de vergunningen, kunnen de gemeenten wel invloed uitoefenen. De maatregelen genoemd in dit

⁶ <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord>

programma komen voor een aanzienlijk deel overeen met het Programma Tata Steel 2024 – 2030 . Gezien het belang en de recente ontwikkelingen hebben wij er voor gekozen om de activiteiten van de IJmondgemeenten hier uiteen te zetten en aan te vullen.

Programma Tata Steel 2024-2030

Om de nadelige effecten op de gezondheid en de leefomgeving van Tata Steel terug te dringen hebben de IJmondgemeenten en provincie Noord-Holland in november 2020 het Programma Tata Steel 2020 – 2050 vastgesteld. Met dit programma wordt onder andere gewerkt aan meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen, continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving, betere communicatie met omwonenden en samenwerking tussen de verschillende overheden. Op 16 januari is een actualisatie van dit programma vastgesteld in de vorm van het Programma Tata Steel 2024-2030.

Groen Staal

Tata Steel heeft de ambitie om in 2045 CO2-neutraal staal te maken. Deze ambitie ondersteunen wij vanuit de IJmondgemeenten en het past goed in ons beeld van een gezondere IJmond. De eerste verduurzamingsstap voor groen staal moet voor 2030 zijn afgerond. De door Tata Steel ingezette eerste verduurzamingsstap moet er onder andere toe leiden dat de Kookgasfabriek 2 en Hoogoven 7 voor 2030 sluiten. Dat is voor ons een belangrijke tussenstap, maar geen einddoel. Wij willen ook zicht op verdere verbetering en verdere verduurzaming na 2030. Tata Steel heeft de ambitie om in 2045 CO2-neutraal staal te maken. Het is daarom belangrijk om tijdig vooruit te kijken naar wat er nodig is tussen 2030- 2045 voor de ambitie van Tata Steel.

Deze ambitie onttrekt Tata Steel niet van de verantwoordelijkheid om de overlast en uitstoot ook op korte termijn aan te pakken. De schadelijke uitstoot moet zoveel mogelijk verminderd worden. Net als de overlast van stof, geur en geluid. Daar zet Tata Steel met de maatregelen in de Roadmap+ actief op in. Het is van belang dat de maatregelen in de roadmap worden verankerd. De uitvoering ervan houden we ook als IJmondgemeenten, samen met de Provincie Noord-Holland, scherp in de gaten.

6.1 Activiteiten die in uitvoering zijn

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Fase uitvoering	Reeds opgenomen in Programma Tata Steel	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking
1	Wettelijk adviseurschap	Tijdig en kwalitatief advies op vergunningen gericht op fijnstof, ZZS, geur en geluid	ODIJmond	In uitvoering	Nee	IJmondgemeenten, GGD
2	Samenwerking provincie Noord-Holland en Rijksoverheid	Optreden als één overheid om krachtig te kunnen handelen naar Tata Steel en eenduidig te communiceren naar inwoners en omgeving	IJmondgemeenten, ODIJmond	In uitvoering	Ja	Provincie Noord-Holland, GGD, ODIJmond, Rijk
3	Lobby richting Rijksoverheid	Verduurzaming staalindustrie; Aanscherping wetgeving t.a.v. luchtkwaliteit (aanscherping wetgeving valt buiten de bevoegdheid van de gemeente)	IJmondgemeenten, ODIJmond, GGD	In uitvoering	Nee	Provincie Noord-Holland
4	Onderzoeken naar gezondheid en luchtkwaliteit/leefomgeving in de IJmond	Inzicht nadelige gezondheidseffecten door industrie, scheepvaart en verkeer.	IJmondgemeenten	In uitvoering	Ja	Provincie Noord-Holland, GGD
5	Communicatie met inwoners en omgeving	Goede, transparante en toegankelijke informatievoorziening voor iedereen. Instellen van een Omgevingsoverleg.	IJmondgemeenten	In uitvoering	Ja	Provincie Noord-Holland, GGD, Rijk

6.2 Tata steel: uitleg per maatregel

1. Wettelijk adviseurschap

De provincie Noord-Holland, specifiek Gedeputeerde Staten (GS), is het bevoegd gezag voor Tata Steel vanuit de Wet milieubeheer. Bevoegd gezag betekent dat GS bestuurlijk verantwoordelijk zijn voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) is de organisatie die namens de provincie de vergunningen verleent, toezicht houdt op Tata Steel en Harsco en handhavend optreedt bij overtredingen.

Wanneer het college van GS het bevoegde gezag is, zoals bij Tata Steel, is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project geheel of gedeeltelijk zal worden uitgevoerd aangewezen als adviseur bij vergunningverlening (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: artikel 2.26, vierde lid en Besluit omgevingsrecht: artikel 6.1). In het geval van Tata Steel kunnen dit meerdere gemeenten zijn, namelijk Beverwijk, Heemskerk en Velsen. Op het moment dat Tata Steel een vergunning aanvraagt voor een (nieuwe) activiteit of voor het wijzigen daarvan, stelt het college van GS de colleges van burgemeester en wethouders van Beverwijk, Heemskerk en Velsen in de gelegenheid een advies uit te brengen. De gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen vragen hiertoe een advies aan ODIJmond.

Het uitvoeren van het wettelijk adviseurschap vergunningen Tata Steel vraagt continu aandacht, omdat het (verkrijgen van) inzicht in relevante emissies diepgaande proceskennis vergt. Naar verwachting neemt het aantal vergunningen in de toekomst toe vanwege de intensivering van vergunningverlening en toezicht op basis van het Programma Tata Steel 2024 – 2030 en het realiseren van de Groen Staal-plannen. Dit maakt dat hierop extra inzet zal worden gepleegd.

2. Samenwerking met provincie Noord-Holland en Rijksoverheid

De provincie en de IJmondgemeenten zijn de afgelopen jaren steeds intensiever gaan samenwerken in het dossier Tata Steel, en trekken op als één overheid richting de omgeving en omwonenden. Deze samenwerking is sinds 2021 structureel uitgebreid met het Rijk. Waar in 2020 een betere samenwerking met elkaar en met het Rijk nog een apart doel was, is dit nu de dagelijkse praktijk. De provincie en gemeenten werken samen via het Bestuurlijk Overleg Industrie & Gezondheid. Het ministerie van IenW maakt hier sinds 2023 ook onderdeel van uit. Met het gezamenlijke Programma Tata Steel 2024-2030 bouwen we voort op deze samenwerking.

3. Lobby richting Rijksoverheid

De IJmondgemeenten zetten zich via lobby in, om de wet- en regelgeving aan te scherpen. Onderzoeken laten zien dat jaargemiddeld de luchtkwaliteit in de IJmond voldoet aan de geldende wettelijke normen. Dit betekent echter niet automatisch dat er ook sprake is van een gezonde leefomgeving. Een gebied als de IJmond kenmerkt zich door zowel cumulatie (opeenstapeling) van diverse emissies vanuit verschillende bronnen als door piekbelasting die beide niet goed in gemiddelde luchtnormen tot uitdrukking komen.

Uit RIVM-rapporten komt naar voren dat de gezondheidkundige grenswaarden in stofdepositie voor in het bijzonder lood worden overschreden. Vanuit gezondheidkundig oogpunt is de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond, waarin zich diverse bronnen van vervuiling bevinden.

Ten behoeve van de aanscherping van de wet- en regelgeving en de verduurzaming van Tata Steel zal de lobby door de IJmondgemeenten daarom onverminderd worden voortgezet. Ook lobbyen de IJmondgemeenten bij het Rijk voor een bredere aanpak van de leefomgeving in de IJmond, en ondersteuning van het Rijk om de kwaliteit van die leefomgeving zo snel mogelijk te verbeteren door concrete maatregelen.

Gebiedsgerichte aanpak

Als onderdeel van het Schone Lucht Akkoord is de IJmond aangewezen voor een zogenaamde gebiedsgerichte aanpak. Deze aanpak is gericht op het verbeteren van de leefomgeving voor groepen die het meest gevoelig zijn voor de negatieve effecten van luchtkwaliteit en er veel (of: vaak) aan worden blootgesteld.

4. Onderzoeken naar gezondheid en luchtkwaliteit/leefomgeving in de IJmond

We willen door te monitoren en te onderzoeken meer inzicht krijgen in de uitstoot van Tata Steel en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in de IJmond. We streven naar samenhangende monitoring en onderzoeken. Dat dient een drietal doelen:

- Inzichtelijk maken in hoeverre maatregelen bij Tata Steel bijdragen aan minder emissie vanuit Tata Steel, en aan een gezondere en veilige IJmond;
- Laten zien dat de leefomgeving verbetert, in het bijzonder voor de omwonenden van Tata Steel. Deze inzichten dienen daarmee ook een communicatief doel;
- Inzichten gebruiken om het Programma Tata Steel en/of ander beleid voor een gezonde leefomgeving te verbeteren.

De vraag naar aantoonbare resultaten van de inspanningen om emissies te reduceren vraagt in sommige gevallen om verder onderzoek en om een goede, samenhangende manier van monitoring. Wij vinden het belangrijk dat de monitoring inzicht geeft in zowel de emissie van Tata Steel, de immissie en depositie in de IJmond, als in hinderbeleving, en waar mogelijk in effecten op de gezondheid van omwonenden. Op deze manier kunnen de verbanden tussen deze onderdelen en tussen de verschillende onderzoeken inzichtelijk worden gemaakt.

Het RIVM onderzoek uit 2023 ("De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van de omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving") legt een duidelijke relatie tussen de uitstoot van Tata Steel en gezondheidseffecten. Het is echter niet altijd makkelijk om reducties van emissies of immissies meteen door te vertalen naar gezondheidswinst. Hier speelt ook mee dat gezondheidseffecten soms pas op hele lange termijn optreden. Op het niveau van de gezondheid kijken we ook naar hinderbeleving: soms is een relatie met uitstoot van Tata Steel duidelijk, bijvoorbeeld bij bepaalde vormen van geuroverlast. "Beleving" heeft echter ook een subjectief onderdeel: wat de een als hinder ervaart, ervaart de ander niet als zodanig.

Wij werken aan een gezondere IJmond voor de bewoners en voor de omgeving. Juist de bredere maatschappelijke betrokkenheid van omwonenden heeft ertoe geleid dat er bij overheden meer aandacht is voor gezondheid. We streven daarom naar beter contact en meer dialoog met de omgeving. Het vertrouwen van de omwonenden van Tata Steel en de overheid staat onder druk. Dit blijkt onder andere uit een verdere juridificering. Het aantal formele handhavings- en WOO-verzoeken en het aantal bezwaar- en beroepsprocedures tegen de overheid is toegenomen. Het herstellen van dit vertrouwen verdient onze grootst mogelijke

aandacht. Omwonenden moeten er op kunnen vertrouwen dat we hen beschermen tegen de gezondheidsrisico's van industriële emissies. Waar in het verleden reactief werd gereageerd op ontwikkelingen past nu een proactieve houding.

Er is al veel contact met de bewoners van de IJmond. Soms als onderdeel van formele procedures waarbij inspraak mogelijk is zoals bij de participatie voor het project Heracless-Groen Staal of via zienswijzen op ontwerpvergunningen. Ook wordt er inspraak georganiseerd voor specifieke onderwerpen, zoals voor de evaluatie van het luchtmeetnet in de IJmond. Werken als één overheid maakt zowel de dialoog met Tata Steel als de dialoog met de omgeving effectiever. In dat kader gaan de IJmondgemeenten in samenwerking met de provincie Noord-Holland en het ministerie van IenW een Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid tussen verschillende belanghebbende partijen in de IJmond organiseren. In het Omgevingsoverleg willen wij als overheden met de omgeving – bewoners en bedrijven – in gesprek over industrie en gezondheid in de IJmond. De voortgang van de verduurzaming van Tata Steel en het Programma Tata Steel komen daar aan de orde, maar ook onderzoeken die worden uitgevoerd. Een belangrijk eerste doel is om naar elkaar te luisteren en in dialoog te gaan. Wij streven ernaar met een brede vertegenwoordiging van bewoners in gesprek te gaan, juist ook om standpunten te bespreken die we nu minder goed in beeld hebben. Een belangrijk kenmerk van het Omgevingsoverleg is dat overheden, bewoners en bedrijven (in het bijzonder Tata Steel) tegelijk aan tafel zitten.

7

Provincie Noord-Holland

Hoofdstuk 7 van het programma Luchtkwaliteit en Gezondheid IJmond gaat over de inzet van de provincie Noord-Holland, die bijdraagt aan een gezondere leefomgeving. Dit hoofdstuk is opgenomen om een overzicht te geven van deze inzet, zoals het Programma Gezonde Leefomgeving, Hollandse Luchten en Perspectief Fiets. Het hoofdstuk maakt geen onderdeel uit van de formele context van het programma Luchtkwaliteit en gezondheid IJmond. Ook lichten we de rol toe die Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) heeft in onze regio. De onderstaande maatregelen zijn (onderdeel van) reeds vastgesteld beleid.

Nr.	Algemene beschrijving	Gewenste resulta(a)t(en)	Uitvoering door	Fase uitvoering	Benodigde partners ter consultatie, medewerking en/of samenwerking	Invoedsfeer
1	Programma Tata Steel 2024-2030	Een gezondere en veilige leefomgeving in de IJmond	Provincie	Maatregel is in uitvoering	IJmondgemeenten, ODNZKG, ODIJmond, GGD Kennemerland	Binnen provinciale bevoegdheid
2	Omgevingsvisie NH2050	Een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid	Provincie	Maatregel is in uitvoering	IJmondgemeenten, ODNZKG, ODIJmond, GGD Kennemerland	Binnen provinciale bevoegdheid
3	SLA Uitvoeringsprogramma	Een gezondere leefomgeving in de IJmond	Provincie	Maatregel is in uitvoering	ODNZKG	Binnen provinciale bevoegdheid
4	Pilot eNoses IJmond	Met verschillende instrumenten bronnen te kunnen duiden die geurhinder veroorzaken in de regio	Provincie	Maatregel is in uitvoering	ODIJmond, GGD Kennemerland	Binnen provinciale bevoegdheid
5	Mobiliteit in de Omgevingsvisie en Agenda Mobiliteit	Effectieve, efficiënte en veilige verplaatsing	Provincie	Maatregel is in uitvoering	IJmondgemeenten	Binnen provinciale bevoegdheid
6	Perspectief Fiets	Het oplossen van knelpunten in het fietsnetwerk	Provincie	Maatregel is in uitvoering	IJmondgemeenten	Binnen provinciale bevoegdheid
7	Hollandse Luchten	Het in kaart brengen van de omgevingskwaliteit met gebruik van betaalbare sensoren	Provincie	Maatregel is in uitvoering	Inwoners	Binnen provinciale bevoegdheid

8	Programma Gezonde Leefomgeving	Een fysieke omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl	Provincie	Maatregel is in uitvoering	IJmondgemeenten, GGD Kennemerland, inwoners	Binnen provinciale bevoegdheid
9	Zeer Zorgwekkende Stoffen	Inventarisatie naar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	ODNZKG	Maatregel is in uitvoering	ODIJmond	Binnen provinciale bevoegdheid

Bovenstaande tabel geeft het overzicht van maatregelen vanuit provincie Noord-Holland. De tabel geeft een algemeen overzicht van de maatregel, waarna per maatregel nadere uitleg volgt

7.1 Provincie Noord-Holland: uitleg per maatregel

1. Programma Tata Steel 2024-2030

Om de nadelige effecten op de gezondheid en de leefomgeving van Tata Steel terug te dringen hebben de IJmondgemeenten en provincie Noord-Holland in november 2020 het Programma Tata Steel 2020 – 2050 vastgesteld. Met dit programma wordt onder andere gewerkt aan meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen, continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving, betere communicatie met omwonenden en samenwerking tussen de verschillende overheden. Op 16 januari is een actualisatie van dit programma vastgesteld in de vorm van het Programma Tata Steel 2024-2030.

2. Omgevingsvisie NH2050

Op 19 november 2018 heeft de provincie haar Omgevingsvisie NH2050 vastgesteld. Deze visie heeft als hoofddambitie dat de provincie streeft naar een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. Een economisch vitale provincie draagt bij aan het welzijn, en een leefbare provincie draagt bij aan economische vitaliteit. We staan voor een gezonde en veilige leefomgeving, goed voor mens, plant en dier, en daarmee ook goed voor het economisch vestigingsklimaat binnen de provincie. Dit evenwicht staat ten dienste van duurzame ontwikkeling: toekomstige generaties moeten ook profiteren van de keuzes die wij maken.

In deze visie zijn ambities opgenomen die raakvlakken hebben met de thema's gezondheid en luchtkwaliteit. Een van deze ambities draait om gezondheid en veiligheid, waarbij de ambitie is het behouden en waar

mogelijk verbeteren van de fysieke leefomgeving. Dit betreft bodem, water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidbelasting en (ontwikkelingen in) de ondergrond. In elk geval voldoen we aan de wettelijke normen, en waar mogelijk zoekt de provincie ruimte voor verbetering⁷. De provincie spant zich in om samen met haar partners zo spoedig mogelijk aan de KRW-normen voor water en aan de WHO-normen voor luchtkwaliteit te voldoen, doch uiterlijk in 2027 wat betreft de KRW-normen en 2050 wat betreft de WHO-normen.

3. SLA uitvoeringsprogramma 2021

In 2020 heeft de provincie Noord-Holland, samen met de Rijksoverheid en een groot aantal provincies en gemeenten, het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend'. De ondertekenaars van het SLA hebben met elkaar afgesproken om, op basis van hun eigen taken en bevoegdheden, zich in te zetten voor uitvoering van maatregelen binnen de in het SLA genoemde thema's en sectoren. Het uitvoeringsplan SLA 2021 van de provincie Noord-Holland is daarom ingestoken vanuit haar rol als bevoegd gezag op het gebied van schone luchtbeleid. Iedere deelnemer dient in een jaarlijks uitvoeringsplan de maatregelen per thema en/of sector verder uit te werken. Het uitvoeringsprogramma maakt onderdeel uit van het Programma Gezonde Leefomgeving van de provincie Noord-Holland.

4. Pilot eNoses IJmond

In mei 2020 is een pilot eNoses gestart in de IJmond regio. Doel van de pilot is om met behulp van verschillende instrumenten bronnen te kunnen

⁷ Daarbij moet aangetekend worden dat de ruimte hiervoor sterk bepaald wordt door externe, soms internationale, factoren die de provincie niet altijd direct kan beïnvloeden (internationale afspraken, industrie in omliggende landen, etc.)

duiden die geurhinder veroorzaken in de regio. Instrumenten zijn eNoses, klachtenregistratie (Tata Steel en OD NZKG) en windrichting. Op basis van deze informatie wordt er maandelijks een rapport opgesteld, waarin de data transparant gedeeld wordt en voor iedereen beschikbaar is. Met de partners van eNoses, waaronder Tata Steel en OD NZKG is afgesproken dat de verkregen data niet wordt ingezet ten behoeve van handhaving. De pilot loopt op 1 mei 2021 af, waarna partijen opnieuw beslissen of ze doorgaan of niet, zo ja op welke manier. De pilot maakt onderdeel uit van het Programma Gezonde Leefomgeving van de provincie Noord-Holland.

5. Mobiliteit in de Omgevingsvisie NH2050 en agenda mobiliteit

Op het gebied van mobiliteit heeft de provincie de volgende ambitie opgenomen: Onze ambitie is dat de inwoners en bedrijven van Noord-Holland zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten en technologische innovatie. Inwoners en bedrijven hebben zoveel mogelijk de vrijheid om hun eigen vervoerswijzen te kiezen. Zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. De provincie stuurt op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur en streeft naar een vorm van basisbereikbaarheid voor kleine kernen.

⁸ Discussiedocument Agenda Mobiliteit, 2019, https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Duurzame_mobiliteit/Discussiedocument_Agenda_Mobiliteit

Op basis van de Omgevingsvisie en de andere kaders, heeft de provincie een Agenda Mobiliteit⁸ opgesteld, deze gaat uit van de volgende drie strategische opgaven voor de mobiliteit in Noord-Holland:

1. Bouwen en bewegen beschouwen we in samenhang, om zo de groei te faciliteren.
2. Werken aan een klimaatbestendig en duurzaam mobiliteitssysteem.
3. De ontwikkelingen op het gebied van Mobiliteit worden vroegtijdig en continu in het licht van de leefomgeving geplaatst.

6. Perspectief Fiets⁹

Ook het belang van mobiliteit en het versterken van het netwerk van de fiets zijn benoemd in de Omgevingsvisie NH2050. In Perspectief Fiets staat dit verder uitgewerkt. De belangrijkste doelen zijn om Noord-Holland klaar te maken voor de elektrische fiets en de fiets naadloos te laten aansluiten op het openbaar vervoer. Dan kan de fiets een belangrijk deel van de verwachte mobiliteitsgroei opvangen. Voor de langere afstanden natuurlijk in combinatie met het openbaar vervoer. Perspectief Fiets beschrijft acht uitdagingen. Samengevat zijn deze: een veilige provinciale fietsinfrastructuur voor iedereen, het oplossen van knelpunten in het fietsnetwerk, samen met de regio een netwerk van doorfietsroutes aanleggen, het versterken van de ketenreis met de fiets (de combinatie van fiets en OV, en in sommige gevallen van fiets en auto), de kansen van de deelfiets benutten, het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid door gedragsverandering, het stimuleren van fietstoerisme, Smart Mobility, innovatie en onderzoek.

⁹ Perspectief fiets, 2019, https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Fiets

7. Hollandse Luchten¹⁰

Met het project Hollandse Luchten heeft de provincie een eerste aanzet gegeven tot het in kaart brengen van de omgevingskwaliteit met gebruik van betaalbare sensoren. Dat gebeurt op dit moment op drie locaties: IJmond, Zaanstad Kogerveld en Amsterdam Buiksloterham. Hollandse Luchten is een experimenteel project van de provincie Noord-Holland waarbij met citizen sensing wordt onderzocht hoe tegen lage kosten luchtkwaliteit in kaart kan worden gebracht. De meetresultaten worden als open data gepubliceerd. Het is ook een experiment om ervaring op te doen met samenwerking tussen bewoners, lokale initiatieven en overheden.

8. Programma Gezonde Leefomgeving

De provincie vindt dat iedereen recht heeft op een gezonde leefomgeving. Dat wil zeggen: een fysieke omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. De provincie wil gezondheidswinst behalen door vanuit haar rol te sturen op het behouden en waar mogelijk verbeteren van een gezonde fysieke leefomgeving. In het programma heeft de provincie drie deelambities geformuleerd, gebaseerd op de volgende hoofdambitie:

“De provincie Noord-Holland streeft ernaar om een fysieke leefomgeving te creëren die gezond is voor haar inwoners en die een gezonde leefstijl stimuleert. Wij richten ons op de aspecten van de gezonde leefomgeving die

binnen ons huidige takenpakket vallen of daaraan raken en waarbij de grootste gezondheidswinst is te behalen. Dit realiseren we in samenwerking

met onze partners: gemeenten, gezondheidsinstanties, bedrijven en inwoners.”

De deelambities zijn: een gezonde leefomgeving behouden en waar mogelijk verbeteren, de huidige milieukwaliteit in beeld hebben en gebruiken als kennisbron voor onze partners, de gezondheid bevorderen door stimuleren van een gezonde leefstijl.

9. Zeer Zorgwekkende Stoffen Informatie over de inzet van ODNZKG

De Omgevingsdiensten Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en IJmond (ODIJmond) voeren in opdracht van de provincie Noord-Holland de inventarisatie naar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) uit. Het doel van deze ZZS-uitvraag is een volledig en actueel inzicht in de emissies van ZZS richting lucht en water te bepalen, inclusief een overzicht van welke vergunningen hierop aangepast moeten worden. Na beoordeling of de in het landelijk format geleverde informatie volledig is, beoordelen wij of er humane risico's zijn (toets aan de Maximaal Toelaatbare Risico (MTR)). Deze beoordeling loopt nog. Indien er sprake is van MTR overschrijding dan dient het bedrijf hier een einde aan te maken, dan wel een plan in te dienen om de emissie onder het Verwaarloosbare Risico te brengen. Waar blijkt dat actualisatie van de vergunning nodig is, gaat ODNZKG in het kader van het programma “Programmatisch actualiseren ODNZKG” de vergunningen in de komende 5 jaar risico gestuurd, ambtshalve actualiseren, dan wel een maatwerkbesluit op nemen. Indien ambtshalve actualisatie niet mogelijk is, dan wordt het bedrijf verzocht een aanvraag in te dienen, dan wel de betreffende activiteit te staken. De aanpak in het programma “Programmatisch actualiseren ODNZKG” is conform de landelijke afspraken tussen de 6 BRZO diensten. De inzet ten aanzien van ZZS bij de bedrijven

¹⁰ Programma Gezonde Leefomgeving PNH, 2020, https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Programma_Gezonde_Leefomgeving

Tata Steel IJmuiden en Harsco Metals Holland B.V. maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022 ODNZKG.

8

Gebiedsgerichte aanpak in het kader van Schone Lucht akkoord

Zoals in het algemene deel aangegeven hebben provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen het Schone Lucht Akkoord ondertekend. Onder het Schone Lucht Akkoord faciliteert de Rijksoverheid de uitwerking van een gebiedsgerichte aanpak voor hoog blootgestelde locaties. Provincie en gemeenten zetten dan ook in op een gebiedsgerichte aanpak onder het Schone Lucht Akkoord. De acties die hier uit voort komen zijn gericht op het in kaart brengen van de omvang van de bronnen en de impact ervan op de gezondheid en luchtkwaliteit. Met die inzichten kunnen wij vervolgens als IJmondgemeenten, samen met andere bevoegde partijen, aanvullend beleid formuleren om de luchtkwaliteit en daarmee de leefbaarheid en gezondheid van de bewoners in het gebied te verbeteren.

Gebiedsgerichte aanpak draait om drie acties

1. De complexiteit en onderlinge afhankelijkheid van zowel de generieke achtergrond als de lokale bronnen in kaart brengen en wat deze betekenen voor luchtkwaliteit en gezondheid.
2. Onderzoeks- en monitoringsrapportages onderling verbinden en op elkaar afstemmen.
3. Inzicht verkrijgen in welke acties het effectiefst bijdragen aan onze doelen en hoe deze, in samenhang met elkaar, kunnen worden uitgevoerd, om de gewenste gezondheidswinst te behalen.

Toelichting:

Ad. 1

Hoewel er duidelijkheid is over de soort bronnen luchtverontreiniging van invloed zijn in de regio, ontbreekt actueel inzicht op de mate waarin deze bronnen een rol spelen bij de gezondheid en in hoeverre deze

beïnvloedbaar zijn door maatregelen (welke bronnen en stoffen zijn prioriteit voor de

verbetering van de gezondheid én beïnvloedbaar). Het gaat met name om de effecten op de hoog blootgestelde- en hoog gevoelige groepen. Om dit inzicht te verkrijgen zal onder meer gebruik gemaakt worden van GCN en luchtmeetnet gegevens en tools om gezondheidseffecten inzichtelijk te maken. RIVM werkt aan gezamenlijke dataset rond Tata Steel: luchtmeetnet en Hollandse luchten worden daarin opgenomen.

Ad. 2

Over de gezondheids- en milieukwaliteit van de leefomgeving in de IJmond is veel historisch en recent en onderzoek beschikbaar. Ook zal er nieuw onderzoek plaatsvinden. Diverse overheidsinstanties doen met regelmaat onderzoek naar bijvoorbeeld concentraties van luchtverontreiniging of gezondheidsindicatoren. Ook zijn er veel monitoringsrapportages beschikbaar. Daarnaast is er een sterke relatie met het Programma Tata Steel 2020-2050. De bevindingen die hieruit komen worden ook betrokken.

Doel is al deze rapportages en onderzoeken bij elkaar te brengen en:

- a) op basis van de onderzoeken en rapportages te inventariseren over welk type emissies binnen de IJmond informatie beschikbaar is en op grond daarvan te beoordelen of er behoefte is aan aanvullende informatie over ontbrekende metingen;
- b) de onderzoeken en rapportages te analyseren op samenhang: wat zijn de dwarsverbanden tussen de rapportages en hoe kunnen deze bijdragen aan een completer beeld over de situatie in de IJmond;
- c) een beeld van de actuele situatie in de IJmond te maken.

Ad. 3

Op basis van alle verkregen opbrengsten uit 1 en 2 verwachten we inzichtelijk te kunnen maken welke effecten de (genomen) maatregelen hebben op de luchtkwaliteit en de gezondheid in de IJmond. Te denken valt ook aan economische effecten (kosten – baten) en ruimtelijke effecten. Op deze manier kunnen afgewogen keuzes worden gemaakt. Met andere woorden: aan welke knoppen kun je draaien om de leefbaarheid in de IJmond te verbeteren en welke effecten heeft dat op de gezondheid van inwoners en op andere sectoren of beleidsvelden.

Gezien de complexiteit van het vraagstuk is door provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten een verzoek bij het Rijk neergelegd om gezamenlijk werk te maken van een gebiedsgerichte aanpak onder het Schone Lucht Akkoord (SLA) in de IJmond. De maatregelen die genomen worden binnen het SLA kunnen bijdragen aan een beperking van de emissies. Dit vraagt om commitment, investeringen en aanpassing van de regelgeving door bijvoorbeeld de Rijksoverheid.

Schone Lucht Akkoord (SLA)

Verbetering van luchtkwaliteit vergt een samenwerking van verschillende bevoegde gezagen/overheden zoals Rijk, provincie Noord-Holland en gemeenten, waarbij instrumenten die deze partijen kunnen gebruiken op elkaar worden afgestemd. Samenwerking met en inzet van inwoners en het bedrijfsleven is hierbij ook onontbeerlijk. Met het SLA spreken partijen zich uit deze samenwerking verder vorm te geven.

[De IJmondgemeenten en Provincie Noord-Holland hebben het SLA ondertekend en zich daarmee gecommitteerd aan de doelen van het SLA:](#)

- Permanente verbetering van luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030;
- Het landelijk behalen van minimaal 50% gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016;
- Het realiseren van een dalende trend van emissies van stikstofdioxide en fijn stof (PM10 en PM 2.5) in de sectoren (weg)verkeer, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens.

Gezondheidswinst centraal

Het SLA heeft een looptijd tot 2030, bevestigt de samenwerking tussen nationale overheden en bevestigt onderstaande gemeenschappelijke doelstellingen. Het streefresultaat is dat mensen in Nederland ten gevolge van de verbetering van luchtkwaliteit gemiddeld 4 maanden langer leven. In Nederland zijn enkele dichtbevolkte gebieden met relatief hoge concentraties luchtvervuiling. De luchtkwaliteit in de IJmond is kwetsbaar. De compacte ordening van bedrijfseconomische-, woon-, natuur- en recreatieve functies onderstreept deze kwetsbaarheid en vergt maatwerk met een gebiedsgerichte aanpak.

Het SLA bevat een trendbreuk. Daar waar afgelopen jaren nationaal en regionaal/lokaal is ingezet op het behalen van Europese grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide, gaat het SLA verder. In het SLA staat gezondheidswinst centraal waarbij wordt toegewerkt naar WHO-advieswaarden (gezondheidswaarden).

9

Monitoring en evaluatie

Omdat bij dit programma een groot aantal partijen betrokken is, vinden wij het belangrijk om de voortgang te monitoren en te evalueren zodat tijdig bijgestuurd kan worden. Vanwege de complexiteit in de samenhang van de maatregelen, is uitvoering en coördinatie volgens een programma-aanpak wenselijk.

Dit programma wordt zowel tussentijds als achteraf (ex post evaluatie) geëvalueerd. Het doel van monitoring en evaluatie is om:

- Inzicht te hebben in de voortgang van de uitvoering van maatregelen en acties.
- Inzicht hebben in hoeverre het huidige proces effectief en efficiënt is ingericht.
- De verkregen kennis te delen met deelnemende/belanghebbende partijen.
- Inzicht hebben in hoe bewoners de maatregelen, de luchtkwaliteit en hun gezondheid ervaren.
- Monitoren van concentraties in de lucht met luchtmeetnet en gezondheid met gezondheidsmonitor IJmond (inzicht in de verbetering van de luchtkwaliteit; inzicht in de afname van hinder op basis van klachten). Hierbij is de inzet van de IJmond gemeenten om het aantal stoffen dat gemeten wordt via het Meetnet uit te breiden om aan te sluiten op de bevindingen vanuit het gezondheidsonderzoek van het RIVM.

De (tussentijdse) evaluatie heeft een jaarlijkse frequentie en heeft een uitgebreider karakter. Hierin wordt een terugblik gegeven op de afgelopen periode met een nadruk op behaalde voortgang en eventuele barrières in de uitvoering. We presenteren de evaluatie in het Platform Milieu & Gezondheid en het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid.

Op het gebied van monitoring willen wij met een uitvoeringsagenda het overzicht creëren over de planning, de voortgang en de bestede gelden. De vorm van dit overzicht ligt nog niet vast; dit zal mogelijk worden gepresenteerd via een dashboard of een rapport. Dit overzicht delen wij periodiek met deelnemende partijen en belanghebbenden.

Samenhang

De voorgestelde maatregelen die in dit programma zijn opgenomen staan niet op zichzelf. Elke maatregel zal in meer of mindere mate een bijdrage leveren aan een betere gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond. Het doen en volgen van onderzoeken naar gezondheid en luchtkwaliteit is van groot belang. Voor wat betreft deze onderzoeken en monitoringsrapportages sluiten we aan bij het genoemde hierover in het Programma Tata Steel 2024-2030.

De belangrijkste zijn:

- Luchtmeetnet IJmond
- Gezondheidsmonitor IJmond (GGD Kennemerland i.s.m. RIVM)
- Verkenning Ultra fijn stof (RIVM)
- Gezondheidsonderzoek (RIVM)
- Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (GCN) (RIVM).
- Incidentie en prevalentie van kanker in de regio Kennemerland 2004-2018 (rapport GGD Kennemerland)

Bijlage 1

Bedrijfsnaam	Adres	Postcode	Plaats
Vattenval (Nuon Velsen)	Hoflaan 1	1951HJ	Velsen-Noord
Tata Steel Ijmuiden	Wenckebachstraat 1	1951JZ	Velsen-Noord
Bek & Verburg B.V. IJmuiden	Westerduinweg - 7	1976BV	Ijmuiden
Central Mudplant and Fluid Services B.V.	Wijkermeerweg 7	1951AH	Velsen-Noord
Reym Beverwijk	Nijverheidsweg 50	1948PV	Beverwijk
RWZI Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Beverwijk	Randweg 17	1948NS	Beverwijk
Harsco Metals Holland B.V.	Breedbandweg - 1 - 4BA	1951MC	Velsen-Noord
Crown Van Gelder B.V.	Eendrachtstraat 30	1951AZ	Velsen-Noord
Vattenval (Nuon Power Generation B.V. (IJmond))	Wenckebachstraat 1	1951JZ	Velsen-Noord
N.V. Nederlandse Gasunie	Sint Aagtendijk 20	1947PH	Beverwijk
Linde Gas Benelux b.v.	Wenckebachstraat 1	1951JZ	Velsen-Noord

Contactpersoon: Joost Stokman

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

12 september 2024 | versie definitief

Beeld: 123rf.com, foto hoofdstuk 9: ©MartinHoscik